

Załącznik Nr 2 do
Uchwały Nr .....
Rady Miasta Włocławek
z dnia .....

**Sprawozdanie z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
we Włocławku
z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy
zastępczej, zestawienie potrzeb w zakresie systemu
pieczy zastępczej
oraz
sprawozdanie z realizacji zadań placówek
opiekuńczo – wychowawczych
za rok 2020**

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. Wsparcie rodziny – asysta rodziny	4
II. Organizacja placówek wsparcia dziennego	5
1. Działalność świetlic	5
2. Realizacja zadań	6
3. Organizacja kolonii letnich	9
III. System pieczy zastępczej	10
1. Rodzinna piecza zastępcza	10
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	15
IV. Inicjatywy, Programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych	19
V. Podsumowanie	21
VI. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej	23
VII. Placówki opiekuńczo – wychowawcze	25
1. Centrum Opieki nad Dzieckiem	26
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Maluch” i „Calineczka”	33
2.1 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Maluch”	33
2.2 Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Calineczka”	36
3. Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej	39
4. Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka”	44

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) szczegółowo reguluje kierunki działań służb socjalnych i daje podstawy do tworzenia spójnego systemu wsparcia i przyznawania odpowiednich form pomocy osobom i rodzinom, które nie są w stanie we własnym zakresie pokonać zaistniałych trudności. Działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku ukierunkowane były na pracę z rodziną naturalną, wzmocnienie jej kompetencji oraz pomoc dziecku. W sytuacji braku możliwości rozwiązania problemów w rodzinie naturalnej, w szczególnych przypadkach, uruchamiany był system pieczy zastępczej, którego celem jest zapewnienie małoletnim czasowej opieki. Na podstawie zgromadzonych materiałów wynika, że umieszczenie dzieci poza rodziną biologiczną wynikało najczęściej z niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy w rodzinie, zaniedbań wynikających z alkoholizmu lub innych uzależnień, chorób somatycznych i psychicznych, przedwczesnego macierzyństwa oraz sieroctwa.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku powołany Zarządzeniem Nr 240/2011 Prezydenta Gminy Miasto Włocławek z dnia 10 listopada 2011 r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kontynuował działania z zakresu wspierania rodziny i organizowania pieczy zastępczej. Praca w tym zakresie obejmowała między innymi: prowadzenie naboru na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i zapewnienia tym osobom szkoleń, udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pełnionej funkcji. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, rolą organizatora było prowadzenie w środowisku działań pomocowych w celu doprowadzenia do powrotu małoletniego do rodziny naturalnej.

W systemie pieczy zastępczej funkcjonują rodziny zastępcze w tym: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe i rodzinny dom dziecka oraz pomoc instytucjonalna, w skład której wchodzi placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze i interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Podmiotem zainteresowania pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie we Włocławku były osoby i rodziny, które nie wypełniały prawidłowo przypisanych im funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec małoletnich.

Sprawozdanie niniejsze obok prezentowanych problemów i działań MOPR przedstawia potrzeby w zakresie wspierania rodzin potrzeb co wynika z zapisów:

- art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy – organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia staroście i radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy;
- art. 179 ust.1 ustawy – wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań;
- art. 182 ust. 1 ustawy – kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

Obowiązek złożenia Radzie Miasta rocznego sprawozdania z realizacji zadań. zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w przypadku miasta na prawach powiatu spoczywa na Prezydencie Miasta.

I. Wsparcie rodziny – asysta rodziny

Pomoc asystenta rodziny była realizowana na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329), a finansowana ze środków w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Zadania asystenta rodziny to między innymi:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- koordynowanie poradnictwa dla rodzin, określonego w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowywanie wspólnie z osobami i rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

Wspierane rodziny wymagają pokierowania, sprawdzenia, a nawet - w niektórych sytuacjach - wyręczenia w załatwianiu spraw związanych z opieką nad dziećmi. Dlatego w pracy asystenta rodziny osiągnięcie obiektywnego sukcesu, jak powrót dzieci z pieczy zastępczej, podjęcie skutecznego leczenia odwykowego, czy nabycie odpowiednich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, jest bardzo trudne. Wykonując zadania na rzecz rodzin, asystenci współpracują z większością komórek organizacyjnych MOPR, między innymi z: Osiedlowymi Sekcjami Pomocy Społecznej, Klubem Integracji Społecznej, Sekcją Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego, Sekcją Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej, ze specjalistami zatrudnionymi w projekcie „Rodzina w Centrum”. Ważnym odcinkiem jest praca asystentów w grupach roboczych oraz w gremiach opiniotwórczych placówek opiekuńczo – wychowawczych, a także współpraca z Sądem Rodzinnym i służbą kuratorską, z Urzędem Miasta, Powiatowym Urzędem Pracy, Komendą Miejskiej Policji, Fundacją DIES MEI, placówkami oświatowymi oraz ze służbą zdrowia, w tym przychodniami specjalistycznymi, Poradnią Terapii Uzależnień. Dzięki stabilności zatrudnienia, sprawy z zakresu asysty rodzinnej załatwiane są na bieżąco.

W okresie sprawozdawczym objęto wsparciem 115 rodzin, w tym 44 rodzin zostało zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny w wyniku postanowienia Sądu Rodzinnego. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną to 38 miesięcy. W okresie sprawozdawczym zakończono współpracę z 16 rodzinami. We wspieranych rodzinach wychowuje się 296 dzieci w wieku 0 – 18 lat. W Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii przebywa 3 dzieci z 3 rodzin. W pieczy zastępczej przebywało 50 dzieci z 17 rodzin (forma instytucjonalna – 39, rodzinna - 11). W 2020 r.

8 dzieci powróciło z pieczy zastępczej pod opiekę rodziców. Wśród wspieranych rodzin w 30 rodzinach prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”.

W okresie sprawozdawczym nie realizowano wsparcia w formie asystentury w trybie ustawy „Za Życiem”.

II. Organizacja placówek wsparcia dziennego

1. Działalność Świetlic Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Zadania placówek wsparcia dziennego:

Do najważniejszych zadań placówek wsparcia dziennego czyli świetlic należy:

- wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez zapewnienie dzieciom z tych rodzin miejsc pobytu w placówce wsparcia dziennego,
- zapewnienie opieki i wychowania w czasie wolnym od zajęć szkolnych,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- stwarzanie optymalnych warunków do psychofizycznego i poznawczego rozwoju dziecka,
- udzielanie pomocy w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudnych sytuacji szkolnych, rówieśniczych, osobistych i rodzinnych dziecka,
- minimalizowanie niedostatków wychowawczych, zaniedbań środowiskowych oraz łagodzenie zaburzeń zachowania.

Tabela nr 1:

Wykaz świetlic prowadzonych przez MOPR w 2020 roku.

Placówka	Świetlica „Zapiecek” ul. 3 Maja 6	Świetlica „Zefir” ul. Kaliska 7	Świetlica „Zacisze” ul. Zakręt 8	Świetlica „Zorza” ul. Żytnia 58	Świetlica „Zachęta” ul. Wieniecka 42
Obszar działania	Śródmieście	Południe	Leopoldowo	K. Wielkiego	Zazamcze
Rok rozpoczęcia działalności w strukturach MOPR	1994	1997	1999	2000	2008
Typ placówki	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza	opiekuńcza
Liczba miejsc regulaminowych	60	40	60	40	40
Liczba dzieci korzystających z pobytu w 2020 r.	64	72	64	62	52

Łączna liczba miejsc w Świetlicach MOPR wynosi 240
W roku 2020 r. z pobytu w placówkach skorzystało 314 dzieci.

Pobyt w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny i nieodpłatny. Z oferty świetlic mogą korzystać dzieci w wieku od 6 do 16 lat.

Rodzaje świadczonych usług:

- a. zapewnienie dziecku okresowej opieki i wychowania,
- b. rozpoznawanie trudności i problemów wychowawczych dziecka,
- c. pomoc w nauce,
- d. organizacja czasu wolnego, zabaw, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań,
- e. prowadzenie zajęć korekcyjno - kompensacyjnych w zależności od potrzeb dziecka,
- f. organizowanie zajęć stałych, okresowych, okazjonalnych wynikających z potrzeb dzieci oraz środowiska lokalnego,
- g. zapewnienie wyposażenia w przedmioty niezbędne do prowadzenia zajęć,
- h. zapewnienie posiłku,
- i. prowadzenie innych form pracy środowiskowej.

2. Realizacja zadań

W 2020 roku na terenie Świetlic Środowiskowych MOPR we Włocławku zostały wprowadzone procedury bezpieczeństwa w okresie pandemii COVID-19 wraz z procedurami przychodzenia/wychodzenia i przebywania wychowanków w świetlicy oraz procedurami postępowania na wypadek podejrzenia zakażenia. Placówki w tym czasie pracowały w zaostrzonym rygorze sanitarnym. Jednakże zgodnie w wytycznymi MZ, MENi GIS w okresie nasilenia pandemii funkcjonowanie świetlic było zawieszona. W trakcie roku, placówki swoją działalność prowadziły w okresie od 2.01.2020 r. do 11.03.2020 r. oraz od 1.06.2020 r. do 21.10.2020 r.

W roku sprawozdawczym w ramach realizowanych zadań przez świetlice, z uwzględnieniem ww procedur, podjęto niżej wymienione inicjatywy i przedsięwzięcia.

- **Jednodniowe wycieczki autokarowe do:**
  - Brzozy Toruńskiej – Agroturystyka „Brzoza” z licznymi atrakcjami dla dzieci, gdzie można zobaczyć zwierzęta hodowlane, oraz ekologiczne instalacje do przygotowywania i spalania, zębki na energię cieplną, orz dużą instalację fotowoltaiczną do produkcji energii elektrycznej,
  - Torunia – seans w Planetarium „Cudowna planeta”.
- **W zakresie upowszechniania korzystania z lokalnych zasobów i środowiska przyrodniczego, zorganizowano wyjścia – wycieczki piesze:**
  - wycieczki do Centrum Edukacji Ekologicznej, gdzie dzieci i młodzież ze świetlic bezpłatnie korzystały z zajęć na terenie CEE. Tematyka spotkań była bardzo różnorodna, od edukacyjno – poznawczej, poprzez manualno – plastyczną,
  - wycieczka do Nadleśnictwa Włocławek – eko-zajęcia, konkursy ekologiczne,
  - wycieczka do Muzeum Etnograficznego – warsztaty „Indiańskie pióropusze”,
  - wycieczki do Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, MPEC, Komendy Miejskiej Policji, gdzie podopieczni mieli możliwość przyjrzenia się pracy w odwiedzanej placówce.
  - wyjście do Teatru Impresaryjnego na warsztaty pt. „Czarny teatr”, „Wesoła gromadka u cioci i dziadka”,
  - wyjścia na zajęcia do bibliotek publicznych,
  - wyjścia do Galerii Sztuki Współczesnej wystawa „W bieli”,

- wyjście do Muzeum Historii Włocławka, zwiedzanie wystawy oraz udział w warsztatach plastycznych pt. „Kamieniczki”,
- wycieczka do Browaru B „Wystawa pajaków i skorpionów”, „Hocki – klocki”
- wycieczki do lasu w poszukiwaniu darów natury,
- wycieczki piesze do Wieńca Zdroju, nad jezioro Czarne i Wikaryjskie, Leśniczówki na Rybnicy, Zarzeczewa wraz z licznymi zajęciami w plenerze.
- **W zakresie nauki poszanowania tradycji, obyczajów i ciągłości kulturowej:**
  - Dzień Babci i Dziadka – wykonanie dekoracji, laurek i kwiatów, inscenizacja,
  - Walentynki – wykonanie skrzynki do poczty walentynkowej oraz laurek, gry i zabawy ruchowe, popołudnie z poezją – prezentacja wierszy i piosenek,
  - Dzień Kobiet – wykonywanie laurek, przypomnienie o tradycji tego święta,
  - Tłusty Czwartek – poczęstunek dla dzieci, pogadanka o genezie tradycji,
  - Dzień Chłopaka – wręczenie upominków, dyskoteka, poczęstunek,
  - Dzień Dziecka,

Z uwagi na zawieszenie działalności świetlic w czasie Świąt Bożego Narodzenia zostały na ten szczególny czas w roku zaplanowane, zakupione i rozdane paczki świąteczne.

- **W zakresie upowszechniania sportu zorganizowano:**
  - „Zimową Olimpiadę Sportową” – rywalizacja w różnych rozgrywkach i konkurencjach sportowych w okresie ferii zimowych,
  - „Letnią Olimpiadę Sportową” – rywalizacja w różnych rozgrywkach i konkurencjach sportowych w okresie wakacji,
  - wyjścia na Międzyosiedlowy Basen Miejski,
  - wyjścia do bawialni Kids Play, RIO, Beach Heaven,
  - wyjścia do Parku trampolin „JumpHaeven”,
  - wyjścia do kręgielni,
  - udział w otwartym treningu lekkoatletycznym, przeprowadzonym przez Katarzynę Kowalską – Mistrzynię Europy i wielokrotną Mistrzynię Polski. Spotkanie zorganizowano w Kawiarni Obywatelskiej „Śródmieście Cafe” przy ul. 3 Maja,
  - w zajęciach tanecznych w Dance Studio Judyta Witkowska oraz w zajęciach z akrobatyki,
  - zajęcia sprawnościowe rozwijające motorykę dużą i małą,
- **W zakresie rozwijania zainteresowań, uzdolnień, twórczego myślenia, oraz wzbogacania posiadanej wiedzy:**
  - realizacja obowiązku szkolnego – pomoc w odrabianiu prac domowych, programy naprawcze z różnych przedmiotów szkolnych,
  - zajęcia wyrównawcze z języka angielskiego,
  - nauka pisania liter i cyfr w liniaturze,
  - nauka tabliczki mnożenia,
  - dyktanda ortograficzne,
  - zajęcia rozwijające myślenie abstrakcyjne i logiczne – quizy, szarady, rebusy, kalambury, krzyżówki, gry w szachy, warcaby,

- zajęcia rozwijające zdolności plastyczne i twórcze myślenie – prace manualno-plastyczne: metodą decoupage, quillingu, origami, rysowanie, malowanie, wydzieranie, wypalanie, lepienie z modeliny, plasteliny, masy solnej, wyszywanie, wykonywanie witraży farbami,
- konkursy wokalne i taneczne – karaoke, mata taneczna,
- nauka piosenek – kształtowanie zdolności muzycznych i poczucia rytmu,
- edukacyjne gry planszowe – „Domino”, „Scrabble”, „Mistrz spostrzegawczości”, „5 sekund”, „Postaw na milion”, „Milionerzy”, „Taboo”, „Trik -trak”, „Biznes”, „Bingo”, „Double”, „Puzzle”,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności sportowych – piłka nożna, uni-hokej, bilard, cymbergaj, zbijak, piłka plażowa, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy,
- doskonalenie umiejętności korzystania z pomocy edukacyjnych encyklopedii, słowników,
- wspólne głośne czytanie na świeżym powietrzu – „Czytanie pod chmurką”, „Czytanie na dywanie” – wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego,
- pogadanki z wychowankami,
- zabawy z elementami socjoterapii,
- warsztaty socjoterapeutyczne „Moje emocje”,
- w Galerii Sztuki Współczesnej odbyły się trzy warsztaty twórcze, podczas których dzieci miały spotkania ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki uzależnień,
- w okresie wakacyjnym wychowankowie dwóch świetlic uczestniczyli w projekcie organizowanym przez Lokalną Grupę Działania Miasta Włocławek zatytułowanym „Nie ma jak wakacje 2” oraz od września 2020 w zajęciach z elementami socjoterapii oraz nauką języka angielskiego i matematyki w ramach projektu „Akademia szkolna 2”.
- **W zakresie nadrabiania zaległości i zaniedbań w sferze edukacyjnej, w trakcie pobytu w placówkach:**
  - wychowankom udzielana była pomoc w odrabianiu zadanych lekcji,
  - monitorowano wyniki w nauce uczniów zagrożonych,
  - motywowano do codziennego, uważnego odrabiania zadań szkolnych,
  - prowadzono zajęcia wyrównawcze dla dzieci z największymi zaległościami i trudnościami w nauce,
  - przeprowadzono konkursy organizowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną i Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej „Przepis na zdrowie”
  - ponadto wychowawcy placówki organizowali regularnie warsztaty umiejętności wychowawcze dla rodziców oraz wychowanków pt. „Procedury na czas zwiększonego reżimu sanitarnego w warunkach pandemii koronawirusa i choroby COVID-19 w placówce”, „Zagrożenia wynikające z COVID-19”.
- **Na terenie placówki odbywały się różnorodne zajęcia i warsztaty:**
  - Warsztaty „Psychologiczne wsparcie”,
  - Warsztaty teatralne „Teatromania”,
  - Warsztaty „Wybuchowa twórczość”,
  - Zajęcia profilaktyczne „Patrol szkolny” prowadzone przez Straż Miejską,
  - Zajęcia wyrównawcze „Angielskie wieczorki”,
  - Zajęcia wyrównawcze „Poniedziałkowe łamanie głowy”.

- **Prowadzono dożywianie dzieci w formie:**

- kanapek przygotowywanych przez Miejską Jadalnię „U Św. Antoniego” oraz:
- napoi, słodczy na wycieczki krajoznawczo-edukacyjne oraz jako nagrodę za czynny udział w prowadzonych zajęciach,
- kiełbasek i artykułów niezbędnych do przygotowania grilla,
- różnych deserów w postaci owoców, słodczy, napojów, sałatek.

3. Organizacja kolonii letnich

Wzorem lat ubiegłych, uwzględniając procedury bezpieczeństwa w okresie pandemii COVID-19, zorganizowany został wypoczynek letni w formie kolonii stacjonarnych, z realizacją programu socjoterapeutycznego dla 84 dzieci i młodzieży szkolnej w wieku od 10 do 15 lat, które korzystają ze świetlic Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku. W wyniku rozstrzygniętego postępowania wyłoniono w trybie przepisów ustawy prawo zamówień publicznych dwie najkorzystniejsze oferty, które złożone zostały przez firmę LUTUR – Robert Sajnaj z siedzibą w Lublinie.

CZĘŚĆ I – 10-dniowy turnus kolonijny dla 42 (3 grupy po 14 osób) dzieci i młodzieży szkolnej z miejscem wypoczynku w miejscowości Ostrowo województwo pomorskie w terminie od 23.07.2020 r. do 01.08.2020.r. Koszt turnusu to kwota **38 598,00 zł.**

CZĘŚĆ II – 10-dniowy turnus kolonijny dla 42 (3 grupy po 14 osób) dzieci i młodzieży szkolnej z miejscem wypoczynku w miejscowości Gliczarów Górny województwo małopolskie w terminie od 13.07.2020 r. do 22.07.2020.r. zlokalizowanej w polskich górach. Koszt turnusu stanowiła kwota **44 898,00 zł.**

III. System pieczy zastępczej

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza tymczasowo zapewnia dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które dają rękojmię należytego sprawowania pieczy.

Umieszczenie małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej w większości przypadków wynika z różnego rodzaju zaniedbań występujących w rodzinach naturalnych lub przedwczesnego macierzyństwa. W nielicznych przypadkach dotyczy sieroctwa naturalnego.

W okresie sprawozdawczym, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821), Sekcja realizowała zadania związane z pieczą zastępczą poprzez zabezpieczenie opieki i wychowania małoletnim pozbawionym opieki rodzicielskiej bądź niedostosowanym społecznie.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje w Sekcji Wsparcia Rodziny i Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do najważniejszych zadań Zespołu należą:

- zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej, pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- szkolenie kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej oraz szkolenie istniejących już rodzin zastępczych,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego jako najbardziej optymalnej formy opieki nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców biologicznych,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej,
- bieżąca współpraca z Sądami Rejonowymi, szkołami i placówkami oświatowymi, Policją, Ośrodkiem Adopcyjnym oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W 2020 r. w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnionych było siedmiu pracowników: koordynator Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, psycholog, trzech pracowników zatrudnionych na stanowisku specjalista pracy z rodziną oraz dwóch na stanowisku koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w roku 2020 realizował działania, wynikające z przepisów Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- odbyło się 5 posiedzeń Zespołu, podczas których omówiono sytuacje dzieci,
- sporządzono 79 ocen dotyczących sytuacji dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzono poradnictwo specjalistyczne oraz wsparcie w środowisku 49 rodzin sprawujących pieczę zastępczą.

Oceny dotyczące sytuacji dzieci, informacje i wnioski dotyczące funkcjonowania rodzin zastępczych zostały przekazane do Sądu Rejonowego we Włocławku.

Rodziny i dzieci, u których wystąpiły różnego rodzaju trudności, zostały objęte wsparciem i poradnictwem specjalistycznym:

- ogółem udzielono 179 porad psychologicznych,
- stałą opieką psychologa objęto 47 osób dorosłych i 33 dzieci,
- 20 kandydatów na rodziny zastępcze objęto diagnozą psychologiczną,

- wydano 18 opinii psychologicznych o posiadanych predyspozycjach i motywacjach do pełnienia tej funkcji.
- sporządzono i przekazano do Ośrodka Adopcyjnego 8 diagnoz psychofizycznych dzieci,
- wydano 15 opinii psychologicznych rodzin zastępczych,
- zdiagnozowano 11 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej pod kątem predyspozycji psychofizycznych. Łącznie odbyło się 89 spotkań diagnostycznych dla kandydatów na rodziny zastępcze, rodzin zastępczych i dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ważnym elementem działań Zespołu było prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze - 9 osób oraz warsztatów dla 15 osób w ramach projektu RWC2.

Od 08.06.2020 r. zgodnie z zarządzeniem nr 186/2020 wydanym przez Prezydenta Miasta Włocławek zawieszono dokonywanie ocen z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z rozprzestrzenianiem się COVID 19.

W ramach promowania rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze ukazały się informacje o poszukiwaniu osób chętnych do pełnienia tej funkcji, procedurze kwalifikacyjnej i szkoleniach we włocławskim portalu internetowym oraz na antenie lokalnych mediów tj. radia HIT i TV Kujawy.

Z powodu trwającej pandemii nie zrealizowano wielu wcześniej zaplanowanych działań na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej takich jak: organizacja konferencji czy też „Zabawy choinkowej” dla dzieci z rodzin zastępczych i ich opiekunów, która wpisana była przez wiele lat w kalendarz spotkań integracyjnych.

W celu zabezpieczenia się przed epidemią przekazano wszystkim rodzinom zastępczym środki ochrony osobistej w postaci jednorazowych maseczek, rękawiczek oraz płynów dezynfekujących. 31 rodzin otrzymało również wsparcie w postaci laptopów dla 34 dzieci. Dla wszystkich dzieci przekazano „święteczny” upominek w postaci słodyczy.

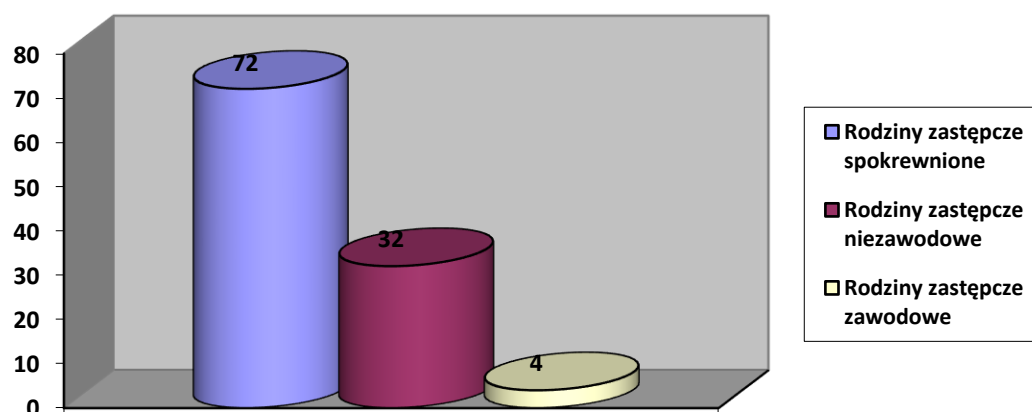
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, z tego tytułu przyznawane jest świadczenie na okres od dnia faktycznego umieszczenia dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W analizowanym okresie Sąd Rodzinny orzekł o umieszczeniu 11 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym 108 rodzin zastępczych otrzymało pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania 147 dzieci w tym:

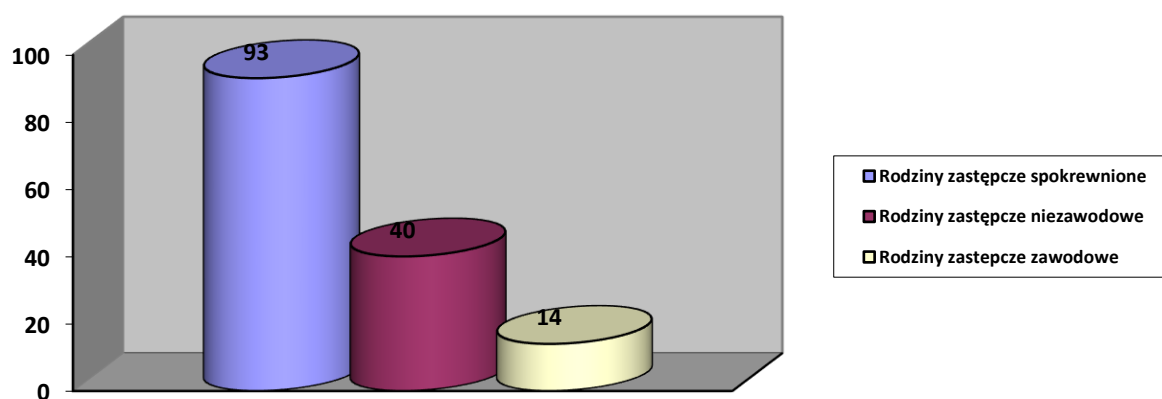
- dla 72 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych, w których przebywało 93 dzieci - przyznano 1 029 świadczeń.
- dla 32 niezawodowych, w których przebywało 40 dzieci - przyznano 445 świadczeń.
- dla 4 zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało 14 dzieci - przyznano 136 świadczenia.

W 2020 r. 1 rodzina zawodowa została przekształcona w niezawodową rodzinę zastępczą, w związku z tym dzieci wykazano w grupie dzieci umieszczonych w rodzinach niezawodowych.

Wykres nr 1. Rodziny zastępcze

Wykres nr 2. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych

Wysokość comiesięcznego świadczenia wynosiła:

- 694,00 zł dla dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1052,00 zł dla dziecka umieszczonego w rodzinie zawodowej i niezawodowej,
- 211,00 zł dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Dla 6 dzieci, które pozostały na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach, tj. ustawy o pomocy społecznej, pomoc realizowano przyjmując do wyliczenia świadczenia podstawę 1 647,00 zł.

Rodziny zastępcze objęte zostały dodatkową formą pomocy:

- 7 rodzin otrzymało pomoc jednorazową na pokrycie potrzeb przyjmowanego dziecka - przyznano 12 świadczeń,
- rodzin otrzymało dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania - przyznano 26 świadczeń,
- 4 rodziny zawodowe otrzymały środki na utrzymanie lokali i przyznano 38 świadczeń,
- 9 rodzin otrzymało dodatek na niepełnosprawne dziecko - przyznano 102 świadczenia.
- 1 rodzina zawodowa otrzymała środki na przeprowadzenie remontu - przyznano 1 świadczenie.

Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania, jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, jednorazowe lub okresowe świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych oraz środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej były przyznane zgodnie z zarządzeniem Nr 21/2017 Dyrektora MOPR wydanym w dniu 17 lipca 2017 r.

Na realizację zadań dot. rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano: 1 429 789,49 zł (ogółem przyznano 1789 świadczeń). Osoba do pomocy w rodzinie zastępczej zawodowej otrzymywała wynagrodzenie 1 700,00 zł (brutto) miesięcznie - 12 świadczeń. Osoba do pomocy w rodzinie zastępczej zawodowej otrzymywała wynagrodzenie 850,00 zł (brutto) miesięcznie - 6 świadczeń. Rodziny zastępcze zawodowe otrzymywały wynagrodzenie w wysokości 2 500,00 zł (brutto) miesięcznie - 4 świadczenia oraz wynagrodzenie w wysokości 2 600,00 zł (brutto) miesięcznie - 42 świadczenia.

W okresie sprawozdawczym dla 100 dzieci przebywających w 78 rodzinach zastępczych przyznano dodatek wychowawczy w wysokości 500,00 zł miesięcznie. Koszty związane z realizacją tego zadania wyniosły 439 773,00 zł, (bez środków na obsługę) - przyznano 887 świadczeń.

Na podstawie przepisów wynikających z Programu „Dobry start” 106 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz pełnoletnich po opuszczeniu rodziny i przebywających w rodzinach zastępczych. otrzymało jednorazowo świadczenie w kwocie 300,00 zł - koszty z tym związane wyniosły 31 800,00 zł. W okresie sprawozdawczym 7 wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej osiągnęło pełnoletniość i pozostało w rodzinie zastępczej.

Pomoc dla pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami usamodzielnianemu wychowankowi pieczy zastępczej przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

Działając w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pełnoletni wychowankowie, którzy opuścili pieczę zastępczą po 2012 r. oraz zgłosili gotowość samodzielnego gospodarowania i kontynuowali naukę zostali objęci comiesięczną pomocą finansową w kwocie 526,00 zł. W 2020 r. 39 pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych kontynuowało naukę i z tego tytułu otrzymywało pomoc finansową. Na wypłatę ww. pomocy - wydatkowano 176 776,30 zł (przyznano 338 świadczeń). Pomoc na usamodzielnienie otrzymało 9 wychowanków, ponadto pozytywnie rozpatrzono 6 wniosków na zagospodarowanie (łącznie przyznano 353 świadczeń).

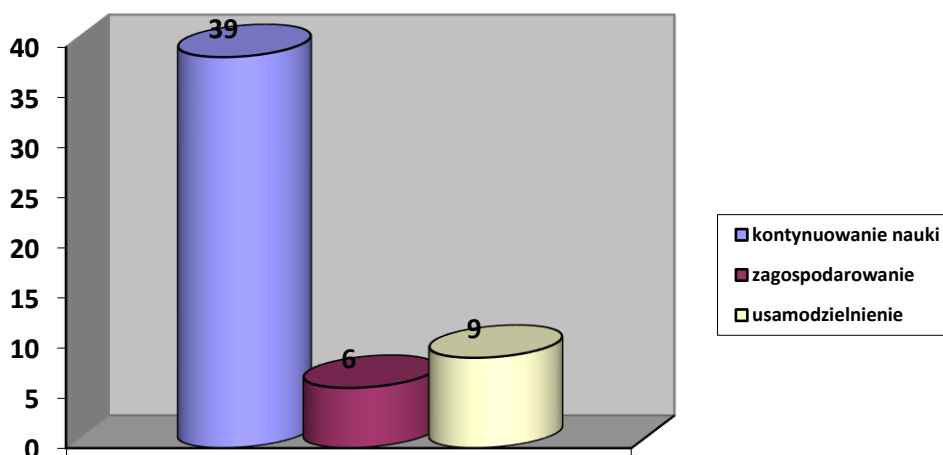
Wysokość pomocy była uzależniona od okresu, w którym wychowankowie rozpoczęli proces usamodzielnienia, stwierdzonych potrzeb oraz liczby złożonych wniosków. Wszystkie wnioski były rozpatrzone pozytywnie i zgodnie z przepisami zostały wydane stosowne decyzje administracyjne. Na realizację poszczególnych form pomocy wydatkowano 227 875,30 zł.

Tabela nr 1.

Przyznane formy pomocy dla wychowanków z rodzin zastępczych

FORMA POMOCY								
usamodzielnienie			kontynuacja nauki			zagospodarowanie		
osoby	świadczenia	wydatek	osoby	świadczenia	wydatek	osoby	świadczenia	wydatek
9	9	41 637,00	39	338	176 776,30	6	6	9462,00

Wykres nr 3. Liczba osób usamodzielnianych korzystających z poszczególnych form pomocy

Przedmiotowa pomoc była realizowana w oparciu o przygotowany wcześniej indywidualny program usamodzielnienia, przy współpracy z opiekunem. Świadczenie na kontynuację nauki przysługuje do ukończenia przez wychowanka 25 roku życia, natomiast w przypadku pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie do 26 roku życia.

W 2020 r. w zakresie pomocy dla osób usamodzielnianych współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz placówkami różnego typu, w tym resocjalizacyjnymi.

Odpłatność za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej

Zgodnie z obowiązującymi przepisami sprawdzana była sytuacja dochodowa rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W 2020 roku pod kątem możliwości wnoszenia opłat przeanalizowano 248 środowisk.

Działając w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Włocławek Nr VI/14/2015 z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka oraz osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej wydano 5 decyzji administracyjnych o odstąpieniu od ponoszenia opłaty i 1 decyzję naliczającą odpłatność. Dochód z tego tytułu wyniósł 208,20 zł. Z analizy akt sprawy wynika, że trudna sytuacja materialno-bytowa rodziców biologicznych stanowiła podstawę do odstąpienia od naliczenia zobowiązań.

Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na jego utrzymanie. W 2020 r. Sekcja realizowała porozumienia zawarte z 18 powiatami, w oparciu o które Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku przekazywał środki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Ogółem 40 dzieci pochodzących z Włocławka przebywało w 28 rodzinach funkcjonujących na terenie innych powiatów, z tego w 4 rodzinach zawodowych, 12 niezawodowych i 11 spokrewnionych i 1 w rodzinnym domu dziecka. Koszty związane z realizacją ww. zadania wyniosły 546 579,05 zł.

Współpracowano również z 7 powiatami w sytuacji umieszczenia 11 dzieci z tych powiatów w 9 rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Włocławka. Dochody z tego tytułu wyniosły 126 043,11 zł.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zadania w tym zakresie obejmowały:

- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie między innymi poprzez kierowanie nieletnich do placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- odpłatność rodziców oraz opiekunów prawnych za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- usamodzielnianie pełnoletnich osób opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo – wychowawczych, zakładów poprawczych, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów.

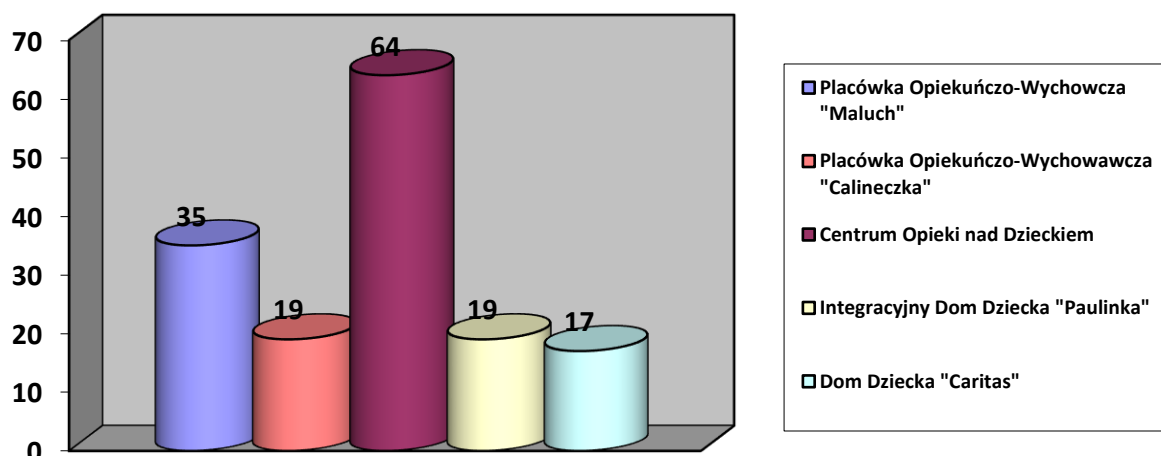
Kierowanie do placówek opiekuńczo-wychowawczych

W 2020 r. pomoc w formie opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta zapewniono 154 małoletnim, do poszczególnych placówek skierowano ogółem 52 dzieci, w tym:

- w placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 1 „Maluch”- 35 wychowankom, przyjęto 12 dzieci,
- w placówce Opiekuńczo - Wychowawcza nr 2 „Calineczka” - 19 wychowankom, przyjęto 5 dzieci,
- w Centrum Opieki nad Dzieckiem - 64 wychowankom, przyjęto 24 dzieci,
- w Integracyjnym Domu Dziecka „Paulinka” - 19 wychowankom, przyjęto 7 dzieci,
- w Domu Dziecka „Caritas” - 17 wychowankom, przyjęto 4 dzieci.

Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej nastąpiły w oparciu o postanowienia Sądu Rodzinnego oraz w wyniku działań interwencyjnych.

Wykres nr 4. Wychowankowie objęci opieką instytucjonalną

Działając w oparciu o postanowienia Sądu Rodzinnego w 2020 r. wydano łącznie 65 skierowań, w tym: 7 zmieniających dotyczących przeniesienia do innej placówki, 6 skierowań po uprawomocnieniu się orzeczeń Sądu, 42 skierowania dotyczyły umieszczeń w trybie zarządzeń nagłych, 9 skierowań zostało wydanych do placówek socjalizacyjnych.

Na koniec 2020 r. we Włocławku funkcjonowały 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze niepubliczne typu socjalizacyjnego - na łączną liczbę miejsc - 28 oraz placówki publiczne na łączną liczbę miejsc - 77. Realizując założenia w zakresie deinstytucjonalizacji kontynuowano reorganizację w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2020 r. zmieniono lokalizację placówki opiekuńczo-wychowawczej z ul. Żytniej 55 na ul. Łubną 17. Przeniesienie placówki do nowego budynku wpłynęło na poprawę warunków zamieszkania małoletnich i współpracę z opiekunami. W dniu 16 listopada 2020 r. uzyskano zgodę Wojewody Kujawsko - Pomorskiego na zmniejszenie liczby miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej „Maluch” z 21 na 14 miejsc. Dzięki tym działaniom wszystkie placówki funkcjonujące w naszym mieście spełniają wymagane standardy.

W okresie sprawozdawczym dla 135 małoletnich, przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej przyznano dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w wys. 500,00 zł miesięcznie. Koszty związane z realizacją tego zadania wyniosły 557 209,40 zł (bez środków na obsługę) – przyznano 1 145 świadczeń. 65 dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz osób usamodzielnianych na podstawie przepisów „Dobry start” otrzymało jednorazowo świadczenie w wys. 300 zł. Koszty związane z realizacją ww. pomocy wyniosły 19 500 zł.

Odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z przepisami sprawdzana była sytuacja dochodowa rodziców biologicznych dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych. Pod kątem możliwości wnoszenia opłat w 2020 r. przeanalizowano 209 środowisk.

Decyzje w tym zakresie były wydawane sukcesywnie zgodnie z Uchwałą Nr VI/14/2015 z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej

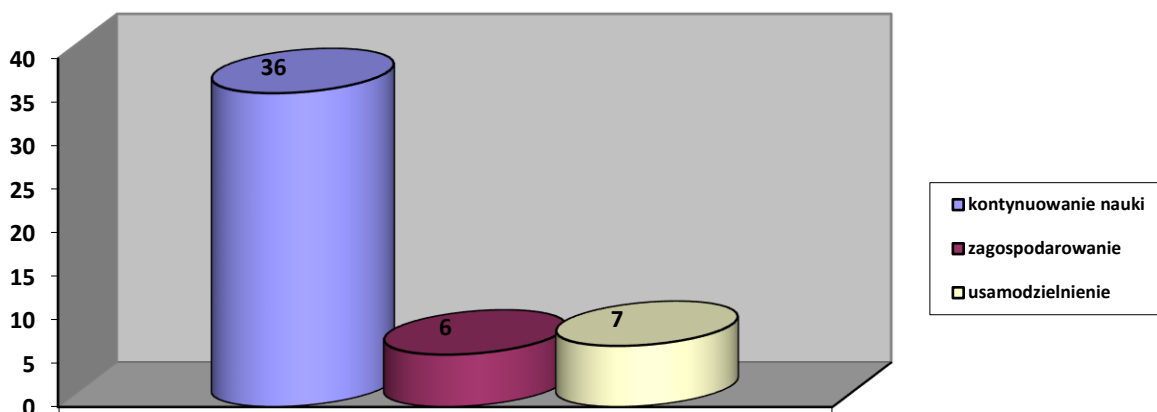
oraz osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej. Wydano 24 decyzje o odstąpieniu od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy instytucjonalnej z uwagi na trudną sytuację materialną rodziców biologicznych. W 1 decyzji administracyjnej naliczono odpłatność. Dochody z tego tytułu wyniosły 12 846,70 zł.

Pomoc dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami usamodzielnianemu wychowankowi przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia.

W 2020 r. dla pełnoletnich wychowanków z placówek opiekuńczo wychowawczych łącznie zrealizowano 368 świadczeń, a suma wydanych środków na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w formie pieniężnej, kontynuowania nauki i zagospodarowania wyniosła ogółem 255 674,00 zł. W okresie sprawozdawczym 40 pełnoletnich wychowanków kontynuowało naukę i z tego tytułu otrzymywało pomoc finansową. Ponadto przyznano pomoc dla wychowanków, którzy opuścili inny typ placówki tj. młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Wykres nr 5. Liczba osób usamodzielnianych korzystających z poszczególnych form pomocy

Tabela nr 2.

Przyznane formy pomocy dla usamodzielnianych wychowanków

FORMA POMOCY	usamodzielnienie			kontynuacja nauki			zagospodarowanie		
	osoby	świadczeni	wydatek	osoby	świadczeni	wydatek	osoby	świadczeni	wydatek
placówki opiekuńczo-wychowawcze	7	7	45104,00 zł	36	157	170089,98 zł	6	6	9462,00 zł
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	4	4	12341,00 zł	4	23	11625,21 zł	3	3	7052,00 zł
razem	11	11	57445,00 zł	40	348	181715,19 zł	9	9	16514,00 zł

Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce ponosi wydatki na jego utrzymanie. W 2020 r. Sekcja realizowała porozumienia zawarte z 6 powiatami, w oparciu o które dokonano zwrotu na pokrycie kosztów utrzymania 12 dzieci pochodzących z Włocławka przebywało w 7 placówkach na terenie powiatów:

- krasnostawskiego,
- chorzowskiego,
- myśliborskiego,
- kutnowskiego,
- toruńskiego,
- włocławskiego.

Koszty związane z realizacją ww. zadania wyniosły 662 381,08 zł i były niższe niż planowano ponieważ mniej dzieci z naszego miasta było umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów.

Ponadto MOPR współpracował z 4 powiatami, w oparciu o zawarte porozumienia, w związku z pobytem 7 małoletnich z poza Włocławka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w naszym mieście. Dochody z tego tyt. wyniosły 305 811,94 zł.

Na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dyrektor MOPR we Włocławku występował z pozwami alimentacyjnymi przeciwko rodzicom biologicznym dzieci przebywających w pieczy zastępczej w przypadkach, kiedy od umieszczenia minął rok. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat, ogółem 96 spraw skierowano do Sądu Rejonowego we Włocławku oraz na terenie innych powiatów. W 2020 r. skierowano 20 pozwów alimentacyjnych do Sądu z powództwem o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych od 29 rodziców biologicznych na rzecz 28 dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym rozstrzygnięto 11 spraw, z tego:

- z instytucjonalnej pieczy zastępczej wydano 1 postanowienie zasądające alimenty od 1 rodzica na rzecz 1 dziecka,
- z rodzinnej pieczy zastępczej wydano 5 postanowień zasądających alimenty od 7 rodziców na rzecz 9 dzieci,
- 5 spraw rozstrzygnięto z 2019 r., na koniec 2020 r. pozostało 13 spraw do rozpatrzenia.
- w 1 sprawie powództwo oddalono.

IV. Inicjatywy, programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych

Projekt pod nazwą „Rodzina w Centrum 2” realizowany był przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu w partnerstwie m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie we Włocławku. Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem projektu, był rozwój i zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. Ważnym elementem było zapewnienie szerokiego dostępu do specjalistycznych usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla rodzin naturalnych i zastępczych w Centrach Wsparcia Rodziny przez okres dwóch lat. Ogólna wartość projektu (po zmianach) dla MOPR Włocławek, w okresie 01.07.2018 r. - 31.06.2020 r., wyniosła 853 839,50 zł.

Budżet projektu „Rodzina w Centrum 2” dla MOPR Włocławek na 2020 r. wyniósł łącznie 241 181,00 zł, w tym ogólna kwota dofinansowania wyniosła 223 794,00 zł, a kwota wkładu własnego wyniosła 17 387,00 zł.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania w zakresie wsparcia rodziny naturalnej i zastępczej w formach zdeinstytucjonalizowanych, jako element procesu aktywizacji zawodowej:

- specjalistyczne poradnictwo rodzinne prawne - 50 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne psychologiczne - 80 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne pedagogiczne - 55 h,
- specjalistyczne poradnictwo rodzinne psychiatryczne - 15 h,
- 2 warsztaty dla osób opuszczających i przebywających w pieczy zastępczej,
- 2 warsztaty wzmacniające kompetencje rodzicielskie oraz zajęcia animacyjne dla dzieci w formie stacjonarnej,
- 10 warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci przebywających w pieczy oraz rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi zrealizowanych stacjonarnie w świetlicach środowiskowych MOPR Włocławek,

Centrum Wsparcia Rodziny zostało wyposażone w materiały edukacyjne. Pokryto koszty związane z zatrudnieniem dwóch specjalistów pracy z rodziną i delegacji tych pracowników do ROPS oraz koszty dojazdów rodzin do CWR.

Dodatkowo w związku z sytuacją epidemiczną COVID 19 w kraju przeprowadzono 5 warsztatów socjoterapeutycznych dla osób przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie stacjonarnej.

W ramach realizacji działań służących wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych w placówkach wsparcia dziennego, w materiały edukacyjne wyposażono świetlice „Zorza” i „Zefir” oraz przeprowadzono:

- zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w świetlicy „Zefir” – 26 h,
- zajęcia wyrównujące braki szkolne z matematyki w świetlicy „Zefir” – 190 h,
- zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w świetlicy „Zorza” – 48 h,

- zajęcia wyrównujące braki szkolne z matematyki w świetlicy „Zorza” w liczbie 200 h oraz pokryto koszty zatrudnienia ¼ etatu wychowawcy w świetlicy Zorza i Zefir.
Łącznie w całym projekcie w 2020 r. wzięło udział 76 osób w tym: 36 mężczyzn, kobiet 40.

Planowane działania

W 2021 r. planowana jest dalsza praca w środowisku oraz działania w zakresie udzielania wsparcia dla rodzin w zakresie specjalistycznego poradnictwa, a także szeregu warsztatów dla rodziców, dzieci z rodzin naturalnych i zastępczych oraz osób opuszczających pieczę zastępczą między innymi poprzez realizację programu RWC 3.

V. Podsumowanie

W 2020 r. realizowano zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie zabezpieczenia właściwej opieki nad małoletnimi. Prowadzono zarówno działania wspierające jak i pomocowe skierowane do rodzin, które z różnych powodów znalazły się w sytuacji kryzysowej. Był to trudny czas w realizacji zadań z uwagi na trwającą pandemię. Przez znaczą część tego okresu współpraca w rodzinami, jak również z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny odbywała się głównie poprzez kontakty telefoniczne i mailowe.

Pomimo trwającej pandemii rodziny dysfunkcyjne otrzymywały wsparcie pracowników zatrudnionych w MOPR jak i specjalistów działających w ramach projektu „Rodzina w Centrum 2”. Pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci opierała się przede wszystkim na działaniach wspierających. Specjaliści pracy z rodziną, specjaliści pracy socjalnej, asystenci rodziny, a w rodzinach zastępczych – pracownicy pełniący funkcję koordynatorów byli w stałym kontakcie w rodzinami i osobami, którzy z różnych powodów we własnym zakresie nie mogli pokonać zaistniałych trudności. Stwierdzono, że w dalszym ciągu przyczyną zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych były najczęściej: niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, przemoc, choroby, bezrobocie, bezdomność lub inne czynniki uniemożliwiające zapewnienie właściwej opieki.

Na rzecz osób i rodzin w systemie pieczy zastępczej podejmowana była praca socjalna i poradnictwo mająca na celu motywowanie i wzmacnianie zasobów rodziców do samodzielnego przezwycięzania trudności i problemów opiekuńczo-wychowawczych. Wymienione działania wpisały się w główny cel „Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej we Włocławku na lata 2019-2021” dotyczący tworzenia sprzyjających warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziców, opiekunów prawnych i rodziców zastępczych.

Ze względu na złożoność występujących problemów, w przeważającej części przypadków rodziny wymagały prowadzenia długotrwałej pracy w środowisku z udziałem psychologa, pedagoga, prawnika, a nierzadko wymagały specjalistycznej porady medycznej np. lekarza psychiatry dziecięcego. W latach poprzednich dużą rolę w procesie wspierania rodziny odgrywały świetlice, jednakże z uwagi na ograniczenia epidemiologiczne funkcjonowanie tych placówek zostało czasowo zawieszono.

Priorytetem działań pracowników MOPR było pozostawienie małoletnich w środowisku rodzinnym. W sytuacji kiedy doszło do ograniczenia lub pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej, uruchamiano pieczę zastępczą w formie umieszczenia małoletnich w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Powołane służby we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka dokonywały oceny szans powrotu dzieci do rodzin naturalnych. W przypadku uregulowania sytuacji prawnej małoletnich, na bieżąco stosowne informacje były przekazywane do Ośrodka Adopcyjnego celem podjęcia dalszych czynności w zakresie przysposobienia.

W okresie sprawozdawczym na terenie miasta nie funkcjonował rodzinny domu dziecka, nie powołano nowych rodzin zawodowych, natomiast jedną rodzinę zawodową przekształcono w rodzinę niezawodową. Zmniejszyła się również liczba rodzin zastępczych, co przy niewystarczającej liczbie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej powoduje niekorzystną, ale konieczną sytuację kierowania małych dzieci do placówki, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych umieszczenia w specjalistycznych

placówkach. Podstawą wydania skierowań do placówek były w większości przypadków działania interwencyjne w wyjątkowo trudnych sprawach, których nie można było rozwiązać w inny sposób.

Ważnym osiągnięciem było uzyskanie standardów w instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez przekształcenie wszystkich placówek w 14-osobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których wykwalifikowana kadra prawidłowo wypełniała swoje zadania dotyczące zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Dużym wyzwaniem w czasie trwającej od marca 2020 r. pandemii było podtrzymywanie kontaktów z rodzicami lub innymi bliskimi osobami oraz przygotowywanie dzieci do samodzielności. W przypadku bardzo małych dzieci uwidaczniała się troska o zabezpieczenie potrzeb emocjonalnych poprzez stałą opiekę i zapewnienie jak najlepszych warunków pobytu, zwłaszcza w sytuacji zastosowania koniecznej izolacji lub kwarantanny.

Końcowym etapem prowadzenia pieczy zastępczej jest osiągnięcie przez dziecko pełnoletności, co wiąże się z procesem usamodzielnienia. Dla młodej osoby jest to trudny moment, ponieważ oznacza rozpoczęcie samodzielnego życia, często bez wsparcia najbliższej rodziny. Bezpośrednią pomocą w procesie usamodzielnienia służą opiekunowie usamodzielnienia, których wskazują sami wychowankowie. Usamodzielniani byli objęci stosowną pomocą pieniężną na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie. Wysokość i rodzaj przyznanych świadczeń był zgodny z obowiązującymi przepisami i uwarunkowany rodzajem pieczy zastępczej, okresem pobytu w pieczy zastępczej oraz podstawą prawną na mocy, której rozpatrywano pomoc.

Koordinatory rodzinnej pieczy zastępczej w oparciu o przeprowadzane rozmowy telefoniczne sporządzali wymaganą dokumentację dot. rodzin zastępczych. Proces usamodzielnienia przebiegał w oparciu o przygotowany indywidualny program usamodzielnienia. W przypadku braku możliwości powrotu do środowiska rodzinnego, pełnoletni wychowankowie mieli możliwość skorzystania z pobytu w mieszkaniu chronionym.

Zaplanowane działania dotyczące promocji rodzinnej pieczy zastępczej nie przebiegały zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Wiele planowanych spotkań, szkoleń, imprez okolicznościowych dla dzieci nie odbyło się z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19. Pomimo ograniczeń prowadzone były jednak działania wspierające małoletnich oraz rodziny zastępcze, które w okresie pandemii z uwagi na utrudniony dostęp do różnego typu instytucji miały potrzebę utrzymania ścisłej współpracy z specjalistami oraz koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina zastępcza to miejsce wzrastania i przygotowywania do samodzielności, natomiast działania i pomoc pracowników różnych instytucji przyczynia się do prawidłowej realizacji procesu usamodzielnienia i właściwego zafunkcjonowania w środowisku.

W okresie sprawozdawczym praca służb socjalnych ukierunkowana była na poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku poprzez wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, promowanie właściwych postaw wobec osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pomocy rodzinie mającą na celu przywrócenie praw rodzicielskich i powrót dzieci do środowiska.

Na wykonanie zaplanowanych zadań miały znaczący wpływ zarówno posiadane zasoby, jak też różnorodne okoliczności sytuacyjne np. występująca pandemia. W tych działaniach ważną rolę odgrywali partnerzy, z którymi MOPR współpracuje w celu rozwiązania problemów i osiągnięcia zamierzonych celów.

VI. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej

W roku 2021 będą kontynuowane działania służb socjalnych oraz specjalistów zatrudnionych w MOPR mające na celu rozwiązywanie problemów występujących w rodzinach. W pracy z rodzinami zagrożonymi wykluczeniem społecznym zostaną wykorzystane dotychczasowe doświadczenia jak również będą wprowadzane nowe rozwiązania i procedury mające na celu wyeliminowanie przypadków zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu małoletnich. Szczególny nacisk będzie kładziony na pracę w środowiskach dotkniętych uzależnieniami, przemocą i innymi dysfunkcjami mającymi bezpośredni wpływ na opiekę i wychowanie małoletnich.

W zakresie wsparcia rodziny MOPR będzie nadal prowadził działania pomocowe. Potrzeby w tym zakresie obejmują:

- promocję działań profilaktycznych mających na celu zwiększenia świadomości społecznej na temat przemocy oraz innych zagrożeń mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin,
- wczesną interwencję specjalistów, asystenta rodziny, pracownika socjalnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej pod kątem rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- rozszerzenie usług dla rodzin wychowujących dzieci wykorzystując działania wynikające z realizacji między innymi projektu Rodzina w Centrum 3,
- tworzenie spójnego systemu wpierania i pomocy rodzinie, który będzie rozwiązywał występujące problemy, w szczególności z zakresu spraw opiekuńczo-wychowawczych,
- kontynuację działań dotyczących poradnictwa i wsparcia rodzin w zakresie najczęściej występujących problemów opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień oraz przemocy,
- aktywizowanie lokalnej społeczności na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Mając na uwadze znaczną liczbę środowisk, w których dzieci są zaniedbane wychowawczo podejmowane będą dalsze działania zmierzające do rozwijania rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym: do utworzenia rodzinnego domu dziecka oraz kolejnej zawodowej rodziny zastępczej.

Występujące niekorzystne zjawiska w rodzinach biologicznych i brak możliwości powrotu dzieci do środowiska naturalnego wiąże się z koniecznością dalszego doskonalenia już funkcjonującego systemu pieczy zastępczej. Potrzeby w tym zakresie obejmują:

- upowszechnianie wiedzy na temat rodzinnej opieki zastępczej i pozyskiwania kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej,
- pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe,
- kontynuowanie działań zmierzających do rozwoju rodzinnych domów dziecka,
- zabezpieczenie środków finansowych na wprowadzenie nowych form pieczy zastępczej,
- zintensyfikowanie pomocy dla funkcjonujących rodziny zastępcze poprzez świadczenie dodatkowej pomocy, uruchamianie rodzin pomocowych,
- objęcie szczególnym wsparciem małoletnich w rodzinnych formach pieczy,
- prowadzenie szkoleń dla istniejących rodzin zastępczych,
- objęcie większej liczby rodzin wsparciem koordynatorów pieczy zastępczej,
- pomoc w pozyskaniu lokali mieszkalnych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,

- doposażenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej, w celu polepszenia warunków zamieszkania.

Realizując ustawowy obowiązek zapewniania opieki w instytucjonalnej pieczy zastępczej potrzeby obejmują:

- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi standardami i na poziomie dostosowanym do potrzeb małoletnich,
- organizowanie wsparcia specjalistów dla dzieci z deficytami zdrowotnymi i innymi dysfunkcjami,
- podnoszenie jakości opieki i wychowania małoletnich,
- przygotowanie wychowanków placówek do procesu usamodzielnienia,
- pozyskiwanie środków na rozwój działalności ponad standardowej w formie doposażenia placówek, organizowania wypoczynku itp.

Piotr Grudziński
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Rodzinie
we Włocławku

Informacje opracowała:

Ewa Krusińska
Kierownik Sekcji Wsparcia Rodziny
i Rodzinnej Pieczy Zastępczej
MOPR we Włocławku

VII. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

1. Centrum Opieki nad Dzieckiem

Rok 2020 był dla Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku czasem wyjątkowym. Z jednej strony pełnym nowych planów, pomysłów, z drugiej zaś niepewności w obliczu panującej w kraju pandemii. Rozpoczął się intensywnymi pracami związanymi z koniecznością przekazania budynku przy ul. Żytniej 55 we Włocławku miastu i obciążył dodatkowo pracę opiekuńczo – wychowawczą sprawami związanymi z przeprowadzką do nowo powstałego budynku przy ul. Łubnej 17. I tak w dniu 6 marca 2020 r. oddano do użytku dzieci ostatnią z nowo powstałych placówek Placówkę Opiekuńczo - Wychowawczą Nr 5 z siedzibą przy ul. Łubnej 17 we Włocławku. Na dobre pożegnaliśmy stary gmach Centrum usytuowany przy ul. Żytniej 55 we Włocławku, który służył dzieciom wymagającym opieki i wsparcia z terenu Włocławka i okolic od 12.08.1991 r.

Od dnia 06.03.2020 r. rozpoczęliśmy działalność opiekuńczo-wychowawczą w 3 nowo powstałych budynkach, które w ciągu roku na bieżąco doposażaliśmy i usprawnialiśmy. Osiągnęliśmy wysoki standard opieki i wychowania, dostosowany do wymaganych przepisów. Dla zachowania wszelkich wymaganych norm Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku było przygotowane na przyjęcie i otoczenie opieką w sumie 42 wychowanków, tj. po 14 wychowanków do każdej z placówek. Dodatkowo na wniosek dyrektora Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku wszystkie 3 placówki otrzymały swoje nazwy, których pomysłodawcami byli ich wychowankowie. I tak Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 3 przy ul. Jasnej 5b otrzymała nazwę „Zakątek Marzeń”, Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 4 przy ul. Jasnej 5c „Wspólna Chata”, a Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza nr 5 przy ul. Łubnej 17 stała się „Pełną Chatą”. Przełomowym miesiącem dla funkcjonowania Centrum był miesiąc marzec. Od 20 marca 2020 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w całym kraju zaczął obowiązywać stan zagrożenia epidemicznego. W związku z czym zostały ograniczone imprezy kulturalno – rozrywkowe, korzystanie z parków i zielonych skwerów, a przede wszystkim zostały wstrzymane wszelkie wyjazdy, a nawet możliwość przemieszczania się poza miejsce zamieszkania. Sytuacja pandemiczna w kraju spowodowała konieczność reorganizacji pracy placówek przy zachowaniu najwyższych standardów opieki i wychowania. Narzucone w związku z tym obostrzenia doprowadziły do konieczności wdrożenia przez dyrektora Centrum nowych procedur i zarządzeń dotyczących zachowania reżimu sanitarnego w różnych aspektach życia społecznego. Dotyczyły one przede wszystkim przyjmowania nowych wychowanków w czasie pandemii do placówek, stosowania kwarantanny i izolacji, urlopowania, odwiedzin oraz zwolnień wychowanków i wizyt w środowisku.

W związku z tym, w każdej z placówek został wyznaczony i odpowiednio wyposażony pokój do kwarantanny/izolacji wychowanka z podejrzeniem zakażenia koronawirusem lub stwierdzonym pozytywnym wynikiem na jego obecność.

Dyrektor Centrum na bieżąco dbał o wyposażenie placówek w dobie pandemii. Zapewniał środki ochrony osobistej, tj. maseczki, fartuchy ochronne, przyłbice, rękawice jednorazowe, a także środki higieny i dezynfekcji oraz wspomagające, witaminy i suplementy diety.

Z powodu zagrożenia zakażeniem koronawirusem Sars-coV-2 od marca 2020 r. godziny lekcyjne dzieci spędzały na nauce zdalnej, wyposażone w laptopy i komputery. Od tej pory nasze

placówki stały się jednocześnie szkołami dla podopiecznych. Musieliśmy przejąć opiekę również nad wychowankami, którzy na co dzień kontynuują naukę w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii. Ośrodki te zawiesiły zajęcia edukacyjne, a także działalność internatu. W wyniku tej decyzji została przerwana ciągłość zajęć rewalidacyjnych i socjoterapeutycznych, co wymusiło na naszej placówce realizację programów edukacyjno – terapeutycznych wg potrzeb rozwojowych podopiecznych.

Rok szkolny okazał się wyzwaniem zarówno dla wychowawców, jak i wychowanków. Dzieci tylko na chwilę powróciły do nauki stacjonarnej ,by znowu kontynuować naukę zdalną. W związku z czym na bieżąco, podczas spotkań „placówkowych społeczności” podejmowane były rozmowy nt. sytuacji w kraju, stosowania się do obostrzeń oraz reżimu sanitarnego. Wobec możliwości wystąpienia zagrożeń w „sieci”, nad bezpieczną pracą dzieci w Internecie czuwali specjaliści.

Najtrudniejszym faktem do zaakceptowania przez wychowanków był brak możliwości spędzania czasu poza placówką, w domu rodzinnym z najbliższymi. Wobec tego, aby odwrócić uwagę dzieci od tęsknoty za rodziną oraz niepokojącej sytuacji w kraju, wypełnialiśmy każdą wolną chwilę organizując wychowankom różnego rodzaju dodatkowe zajęcia tematyczne, konkursy, pogadanki. Kontakt z najbliższymi udostępniliśmy poprzez Internet i skypa.

W miarę wdrażania i łagodzenia w kraju związanych z pandemią obostrzeń zmieniała się również forma odwiedzin rodziców w placówce oraz możliwości urlopowania wychowanków. Wszystko to odbywało się zgodnie z zasadą stosowania reżimu sanitarnego, przy odpowiednim zapewnieniu bezpieczeństwa w czasie pandemii oraz sprawdzeniu warunków socjalno– bytowych. Pandemia zmusiła nas do natychmiastowego reagowania na problemy i dostosowania pracy na najwyższym poziomie do ciągle zmieniającej się sytuacji, przy czym nie zapomnieliśmy, że w naszej pracy najważniejsze jest dobro i bezpieczeństwo dziecka.

Mimo trwającej pandemii przyjmowanie dzieci pod opiekę Centrum odbywało się w sposób ciągły. Uczestniczyliśmy w realizacji postanowień sądu i tym samym w odbiorze dzieci ze środowiska, co wymagało od nas odpowiedniego przygotowania, nastawienia oraz zachowania właściwego bezpieczeństwa w dobie Covidu.

W sumie w całym roku 2020 skorzystało z pobytu 64 dzieci, w tym 60 z Włocławka, 1 z powiatu włocławskiego, 1 z Bydgoszczy oraz 2 z Inowrocławia w wieku od 1 roku do 22 lat. W ciągu roku do Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku przybyło 24 dzieci (3 z nich do POW nr 3, 14 do POW nr 4, 7 do POW nr 5) z rodzin biologicznych, w tym na podstawie postanowienia sądu 21 dzieci, 2 w wyniku interwencji policji i 1 z interwencji kuratora zawodowego. Zaobserwowaliśmy, że w roku 2020 do placówek trafiały coraz młodsze dzieci, często z nieharmonijnym rozwojem i różnymi dysfunkcjami, co wymagało nieustannych zmian w planie pracy wychowawców i placówki oraz przygotowanie i wyposażenie pokoi adekwatnie do ich wieku. Najczęstszym powodem umieszczenia dzieci w placówce było podejrzenie stosowania przemocy, nadużywanie alkoholu oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców/rodzica lub prawnego opiekuna.

Do domu rodzinnego w roku 2020 powróciło 8 dzieci, a 2 do rodziny zastępczej, 1 wychowanka na mocy wydanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku skierowania została przeniesiona do innej placówki; usamodzielniało się 12 wychowanków, z czego 6 założyło własne gospodarstwa domowe i 6 powróciło do domu rodzinnego.

We współpracy z Wydziałem Gospodarowania Mieniem Komunalnym UM Włocławek dla jednego dwudziestoletniego wychowanka udało nam się pozyskać mieszkanie socjalne z zasobów

Gminy Miasto Włocławek, w którym zamieszkał krótko po opuszczeniu placówki. Natomiast 3 innych wychowanków ubiegało się o przydział takiego lokalu.

Na koniec grudnia 2020 r. w Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku pozostawało 41 wychowanków: 13 dziewcząt i 28 chłopców, z tego w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej nr 3 „Zakątek Marzeń”, ul. Jasna 5b we Włocławku przebywało 14 wychowanków (8 chłopców, 6 dziewcząt), Placówka Opiekuńczo–Wychowawcza nr 4 „Wspólna Chata” liczyła również 14 podopiecznych (10 chłopców, 4 dziewczynki), a w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej nr 5 „Pełna Chata” ul. Łubna 17 we Włocławku było 13 wychowanków (10 chłopców i 3 dziewczynki).

Przedział wiekowy w tych placówkach na dzień 31.12.2020 przedstawiał się następująco:

- POW nr 3:
11 lat - 1, 13 lat - 1, 14 lat - 1, 15 lat - 1, 16 lat - 5, 17 lat - 1, 18 lat - 2, 19 lat - 1, 22 lata - 1
- POW nr 4:
2 lata - 4, 4 lata - 1, 5 lat - 1, 6 lat - 1, 7 lat - 1, 8 lat - 1, 9 lat - 2, 14 lat - 1, 15 lat - 1, 16 lat - 1
- POW nr 5:
4 lata - 1, 6 lat - 1, 9 lat - 1, 11 lat - 1, 12 lat - 2, 13 lat - 2, 14 lat - 1, 15 lat - 2, 17 lat - 1, 18 lat - 1

Jedno dziecko w wieku 4 lat korzystało z zajęć w przedszkolu, a 5 najmłodszych wychowanków pozostawało w tym czasie pod opieką wychowawcy w placówce, 3 uczęszczało do klasy „0”. W szkole podstawowej realizowało obowiązek edukacyjny 20 podopiecznych, w branżowej szkole I stopnia - 7, w technikum - 2, liceum ogólnokształcącym - 1, liceum dla dorosłych - 1 oraz 1 wychowanek był studentem pedagogiki w Państwowej Uczelni Zawodowej we Włocławku. Wychowankowie, którzy z powodu zaburzeń zachowania i emocji oraz potrzebie kształcenia specjalnego realizowali obowiązek szkolny przebywali na co dzień w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, natomiast wobec 2 podopiecznych, którzy wykazywali zagrożenie demoralizacją Sąd Rejonowy we Włocławku wydał postanowienie o umieszczeniu i kontynuowaniu nauki w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Jeden wychowanek nadal przebywał w domu pomocy społecznej.

Na koniec 2020 r. dwóch wychowanków uciekło z placówki, wobec czego nie kontynuowało na bieżąco nauki.

Dwoje dzieci, które wymagało specjalistycznej pomocy w wyrównaniu braków edukacyjnych z poprzednich lat nauki skorzystało z dodatkowych zajęć pozaszkolnych w formie korepetycji z matematyki i języka polskiego, sfinansowanych z przysługującego im świadczenia wychowawczego „500 +”. Ponadto 1 chłopiec w ramach doskonalenia języka obcego i potrzebie socjalizacji w grupie rówieśniczej uczęszczał na kurs z języka angielskiego w „Greenwich Language Services”. Na uwagę zasługiwało zaangażowanie naszego najstarszego wychowanka w służbę Wojsk Obrony Terytorialnej, a w szczególności jego udział w walce z epidemią.

W naszym Centrum często znajdują opiekę dzieci z różnymi deficytami rozwojowymi. Gdy tylko dostrzegliśmy potrzebę specjalistycznego wsparcia 3 chłopców w wieku 7-9 lat, od razu pozyskaliśmy dla nich fundusze na turnus rehabilitacyjny „Fani klocków Lego” w Mikoszewie organizowany przez Ośrodek Psychoterapii „Sukces”. Wychowankowie korzystali tam z uroków morza wspólnie z matką. Pobyt dzieci łączył się bowiem z warsztatem dla rodzica dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi. Celem takich zajęć było wyposażenie opiekuna w praktyczne umiejętności, dzięki którym będzie w stanie lepiej zrozumieć potrzeby dziecka oraz

zachowywać się tak, aby budować z nim pozytywną relację. Podczas turnusu dzieci spędziły aktywnie czas z rodzicem, który został wyposażony w praktyczne i skuteczne sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami dziecka.

Na bieżąco w sprawach naszych wychowanków współpracowaliśmy z instytucjami, tj. Sąd Rejonowy we Włocławku i Inowrocławiu, Sąd Okręgowy we Włocławku, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu oraz we Włocławku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Zakład Poprawczy w Kcyni, wydziały Urzędu Miasta Włocławek, a w przypadku poszukiwań podopiecznych przebywających na ucieczce z Komendą Miejską Policji we Włocławku oraz Kołobrzegu. Natomiast wychowawcy monitorowali sytuację szkolną każdego podopiecznego z jego nauczycielem oraz pozostawali w kontakcie z młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii w Kiernozi, Szerzawach, Łodzi, Żychlinie, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi w Łobżenicy, Szklarskiej Porębie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Józefowie, Domem Pomocy Społecznej w Grabiu. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Włocławku wspierała nas w przypadku, gdy dziecko wymagało specjalistycznej diagnozy lub wydania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Z rodzinami naszych wychowanków, jak również asystentami rodzin i kuratorami w dobie pandemii kontaktowaliśmy się najczęściej telefonicznie. W przypadku wychowanka przebywającego w szpitalu psychiatrycznym zorganizowaliśmy spotkanie z członkami jego rodziny w celu podjęcia decyzji o miejscu osiedlenia się chłopca po opuszczeniu placówki. Natomiast dnia 11.02.2020 r. zorganizowaliśmy dla wychowanki, która przejawiała zachowania destrukcyjne spotkanie z kuratorem zawodowym i społecznym oraz wychowawcą prowadzącym w III Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującym Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nietletnich w Sądzie Rejonowym we Włocławku.

Nowością dla nas była współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną we Włocławku w przypadkach zachorowań wychowanków i pracowników Centrum na koronawirusa Sars-coV-2 i konieczności przeprowadzania związanych z tym testów. Od początku pandemii tj. od marca do końca grudnia 2020 roku Centrum zorganizowało w swoich placówkach 43 kwarantanny dla wychowanków i nowo przybyłych dzieci, w izolacji placówkowej z uwagi na pozytywny wynik testu na obecność koronawirusa przebywało 2 podopiecznych. Natomiast poddanych kwarantannie domowej było 8 pracowników, a w izolacji domowej przebywało 5 pracowników. W ciągu tego okresu byli oni wyłączeni ze swoich obowiązków, co wiązało się ze zorganizowaniem zastępstw - 2 pracowników przeszło w tryb pracy zdalnej.

Każdy miesiąc w placówkach wchodzących w skład Centrum Opieki nad Dzieckiem we Włocławku przynosił inne atrakcje oraz zadania.

Jak co roku, w okresie ferii zimowych, dzieci wyjechały na tydzień, na zorganizowane zimowisko w Zakopanem, a wychowankowie, którzy wyrazili chęć pozostania w tym czasie na miejscu lub z różnych względów nie mogli spędzić go z najbliższą rodziną, korzystali z atrakcji organizowanych przez nasze Centrum. I tak w styczniu i lutym korzystali z miejskiego lodowiska, pływalni oraz kręgielni. 25.01.2020 r. odbył się w Płocku Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej dla Dzieci z placówek „Futbolove”, w którym wzięli udział nasi wychowankowie. Dnia 18.02. 2020 r. w placówce przy ul. Żytnej 55 we Włocławku odbyło się spotkanie pasjonatów jazdy rowerowej z cyklistami z Płońska. Edukacyjny kontekst miała dla dzieci wizyta 31.01.2020 r. w Muzeum Historii Włocławka oraz Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, natomiast

w Centrum Kultury Browar B w naszym mieście zainteresowała podopiecznych wystawa pt.: „Fascynujący świat pajaków i skorpionów”.

W miesiącu maju 2020 r. oprócz prowadzonych w placówkach warsztatów rekreacyjnych i sportowych, jednym z ważniejszych wydarzeń było świętowanie pierwszych urodzin naszej najmłodszej wychowanki.

Jako formę wzmocnienia poczucia własnej wartości i pewności siebie wśród dzieci i młodzieży organizowane były na bieżąco konkursy, w których każde z nich mogło zaprezentować swoje zdolności wokalne, plastyczne, kulinarne, poetyckie i sportowe.

Wiosną wspólnie z podopiecznymi zadbaliśmy o estetykę i zielone skwery wokół naszych placówek nasadzając kwiaty oraz ozdobne drzewka. A dla poprawy kondycji fizycznej podopiecznych, którzy większość czasu spędzali na nauce zdalnej, zakupiliśmy stacjonarny rower treningowy.

Jak co roku uroczyste obchodziliśmy „Dzień Dziecka”. Z tej okazji zorganizowane zostały zajęcia w postaci zabaw konkursowych z nagrodami. Wszyscy tego dnia otrzymali słodkie prezenty zarówno od Centrum, jak również od wielu sponsorów.

W dobie ograniczonego dostępu do kultury i sztuki z pomocą naszym wychowankom przyszli młodzi dziennikarze, redagujący w placówce dwumiesięcznik „Pomocni”, którzy namówili do rozmowy wiele wybitnych osobowości z dziedziny kultury, sportu, nauki. W ramach tego grupa redakcyjna przeprowadziła kilka wywiadów. I tak pierwszym adresatem był profesor Bogusław Śliwierski, przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, z którym dzieci dyskutowały na temat cech, jakimi powinien charakteryzować się „wzorowy wychowawca”. Kolejnego wywiadu udzielił były kapitan drużyny „Anwilu” p. Szymon Szewczyk. Opowiedział on o historii klubu oraz rozbudził w wychowankach zapał do sportu. Świat reżyserii kina przybliżyła dzieciom w rozmowie on-line p. Agnieszka Holland, przewodnicząca Europejskiej Akademii Filmowej. Kolejnym niesamowitym przeżyciem był wyjazd wychowanków na spotkanie z noblistką Olgą Tokarczuk do Nowej Rudy. Natomiast dnia 07.08.2020 r., naszym małym dziennikarzem, udało się przekonać do wywiadu p. Jana Nowickiego, polskiego aktora teatralnego i telewizyjnego. W miarę luzowania w kraju obostrzeń zaprosiliśmy we wrześniu do placówki p. Adama Palmę polskiego gitarzystę sesyjnego mieszkającego na stałe w Manchester w Wielkiej Brytanii. Gość opowiadał o swoim zamiłowaniu do muzyki. Zaprezentował kilka utworów z najnowszej płyty, którą podarował na pamiątkę wychowankom. Wspomnił także o swoich przeżyciach związanych z przebyciem choroby Covid-19. Na koniec spotkania p. Adam wręczył wychowankom Centrum czek na kwotę 2400 zł., którą dzieci przekazały dla chorego chłopca Kacpra Tesznera, wymagającego leczenia w Stanach Zjednoczonych. Grupa naszych reporterów przeprowadziła również wywiad z polską dziennikarką telewizyjną i radiową, publicystką oraz prezesem Fundacji TVN „Nie jesteś sam” Katarzyną Kolendą - Zaleską. Niestety z przyczyn panującej pandemii nasi mali dziennikarze nie mogli spotkać się z dziennikarką na żywo w studiu telewizyjnym, dlatego wykorzystali do tej rozmowy skypa. Spotkanie z p. Markiem Michalakiem pedagogiem i byłym rzecznikiem praw dziecka dało dzieciom możliwość dyskusowania nt. warunków oraz poszanowania ich praw i potrzeb w placówce. Największe emocje wywołała jednak rozmowa wychowanków z p. Robertem Lewandowskim piłkarzem i kapitanem reprezentacji Polski, której jest kapitanem. Pan Robert już na drugi dzień po uzyskaniu najważniejszego tytułu w światowym futbolu odpowiadał na zadawane przez dzieci pytania nt. swojej drogi od pasji do sukcesu i kariery. Każda z tych rozmów sprawiła, że wychowankowie pozyskali umiejętność

nawiązywania kontaktu, a także utwierdziła w przekonaniu, że marzenia się spełniają, wymagają tylko cierpliwości i systematycznej pracy.

W okresie wakacyjnym wychowankowie skorzystali z 14 dniowej kolonii letniej w miejscowościach Władysławowo i Tleń. Dzieci wypoczywały tydzień nad morzem i tydzień nad jeziorem w okresie od 22.07. do 04.08.2020 r. Ci, którzy nie wyjechali na zorganizowany wypoczynek odwiedzili lotnisko w Kruszynie oraz odbyli wycieczkę pociągiem do Parku Jurajskiego w Solcu Kujawskim, co było dla najmłodszych niezapomnianą przygodą. Od 13.08. do 23.08.2020 r. również zorganizowaliśmy kolejny wyjazd na kolonie do Rowów.

Oprócz wychowanków pozostających w najmłodszej grupie wiekowej (do 4 lat) pozostali byli uczestnikami warsztatów socjoterapeutycznych „Rodzina w Centrum 2” organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, podczas których tematem przewodnim były emocje i uczucia.

W grudniu przygotowaliśmy się do Świąt Bożego Narodzenia. Dzieci piekły pierniki, dekorowały placówki oraz tworzyły własnoręcznie świąteczne ozdoby, a Nadleśnictwo we Włocławku przekazało nam drzewka choinkowe. Z okazji świąt nasi wychowankowie brali udział również w konkursach organizowanych poza placówką.

Wszyscy podopieczni zostali obdarowani na Gwiazdkę prezentami. Dodatkowo otrzymali z Fundacji „One Day” oraz zaprzyjaźnionych sponsorów wymarzone upominki. W każdej z placówek spędzili czas na uroczystej kolacji wigilijnej, podczas której w świątecznej atmosferze wspólnie z dyrektorem oraz opiekunami śpiewali kolędy i delektowali się smakiem wigilijnych potraw. Część wychowanków spędziła przerwę świąteczną w domu rodzinnym ze swoimi rodzinami i rodzeństwem, część była przez najbliższych odwiedzana w placówkach.

W ciągu całego roku świętowaliśmy urodziny każdego z naszych podopiecznych, a wszystkie ważniejsze kalendarzowe uroczystości omawialiśmy w ramach prowadzonych przez wychowawcę w placówce zajęć edukacyjnych. Wychowawcy organizowali podopiecznym na terenie placówek gry i zabawy oraz zajęcia kulinarne na których uczyli się przyrządzania pysznych dań oraz zasad zdrowego odżywiania. W miarę możliwości przemieszczania się w pandemii odbywały się organizowane przez wychowawcę rajdy rowerowe po Włocławku i okolicach. Dzieci odwiedziły m.in. włocławskie parki, zaporę wodną na Wiśle, Wieniec Zdrój, Szpetal Górny, Brześć Kujawski oraz pobliskie lasy i jeziora. W całym roku było 17 wycieczek rowerowych, podczas których wspólnie pokonali wiele kilometrów.

Dla najstarszej młodzieży realizowany był „Program aktywnego poszukiwania pracy dla usamodzielnianych wychowanków” oraz program „Start w dorosłość”. W ramach tego w styczniu 2020 r. zorganizowaliśmy spotkanie z doradcą zawodowym w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włocławku, który w „pigułce” przedstawił, ABC bezrobotnego i poszukującego pracy”.

Koronawirus wstrzymał możliwość dalszego organizowania oraz uczestnictwa wychowanków naszych placówek w szkoleniach przygotowujących do uzyskania samodzielności organizowanych poza placówką, jak to odbywało się w latach poprzednich. Wobec tego zajęcia w ramach w/w programów ograniczono jedynie do spotkań tematycznych w placówce tj. np. sposoby poszukiwania ofert pracy, gospodarowanie budżetem domowym, nauka pisania CV oraz listu motywacyjnego.

W ramach przygotowania wychowanków pełnoletnich do dorosłego życia poza placówką 1 dziesiętnastolatka oprócz nauki w liceum dla dorosłych podjęła kurs stażowy kelner – barman, a inna pełnoletnia uczestniczyła w „Wirtualnym Festiwalu Umiejętności Zawodowych”

w webinarach tematycznych: „Od kasjera/magazyniera – do managera”, „Kształcenie zawodowe jako pierwszy krok do kariery zawodowej”, „Zaplanuj swoją przyszłość”, „Od marzenia – do spełnienia”, „Czy warto próbować zmieniać świat wokół siebie”.

Przy współpracy ze Szkołą Jazdy „Autom” we Włocławku 1 wychowanek, który opuścił placówkę, mógł uczestniczyć w kursie prawa jazdy na kat. B. Natomiast Fundacja „One Day” sfinansowała taki kurs 2 wychowankom, którzy ukończyli go z wynikiem pozytywnym.

Na bieżąco prowadziliśmy pracę na rzecz wychowanka i jego rodziny, dzięki której udało nam się pozyskać kandydatów na rodziców zastępczych dla 3 chłopców, których rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 202 poz. 821) kwalifikujący się do usamodzielnienia w roku 2020 wychowankowie wspólnie ze swoimi opiekunami usamodzielnienia tworzyli „Indywidualny Program Usamodzielnienia”.

W zależności od potrzeb prowadziliśmy zajęcia wychowawcze z zakresu doradztwa zawodowego dla wychowanków kończących VIII klasę, a także zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień, zagrożeń i chorób XXI wieku, a także realizował program wspierania twórczej aktywności dziecka w zakresie sztuk plastycznych. Ponadto w każdej placówce dzieci objęte były indywidualnymi programami stymulująco – terapeutycznymi, wspierania rozwoju dziecka 6 letniego ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju percepcji słuchowej i wzrokowej, sprawności grafomotorycznej i mowy, a także terapii pedagogicznej. Wychowankowie byli objęci również zajęciami edukacyjnymi z języka polskiego dla uczniów klasy VIII oraz edukacyjno – terapeutycznymi.

Oprócz tego dla wszystkich podopiecznych prowadziliśmy zajęcia grupowe na temat bezpieczeństwa, form spędzania czasu wolnego, zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, symboli i zwyczajów świątecznych, kultury zachowania w różnych sytuacjach.

Zatrudnieni w Centrum specjaliści w ciągu roku wspierali procesy rozwoju i adaptacyjne dziecka, współpracowali z rodziną w podnoszeniu kompetencji wychowawczych. Prowadzili również obserwację i interwencję w sytuacjach kryzysowych, a także pracę terapeutyczną i zajęcia grupowe z dziećmi rozwijającymi ich kompetencje społeczne.

W ramach pracy z rodziną odbyły się na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu 2 spotkania przebywającego u nas rodzeństwa z młodszym bratem umieszczonym w rodzinie zastępczej.

W ramach opieki zdrowotnej w roku 2020 odbyliśmy z podopiecznymi wizyty w nw. poradniach:

- pediatrycznej - 94 wizyty,
- neurologicznej -18,
- pulmonologicznej - 10,
- urologicznej -1,
- nefrologicznej - 4,
- chirurgicznej - 11,
- okulistycznej - 9,
- dermatologicznej - 2,
- alergologicznej - 6,
- ginekologicznej - 2,

- sportowej - 3,
- laryngologicznej - 7,
- urazowo-ortopedycznej - 2,
- rehabilitacyjnej - 4,
- audiologicznej - 2,
- kardiologicznej - 1,
- endokrynologicznej - 1,
- gastroenterologicznej,
- patologii noworodka,
- ortopedyczno – urazowej.

Oprócz tego 1 wychowanek wymagał wizyty w poradni twarzowo - szczękowej w Olsztynie w związku z obserwacją w kierunku zespołu Crouzona.

Stan zdrowia kilku wychowanków wymagał leczenia w szpitalu. I tak w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym we Włocławku w ciągu 2020 r. na oddziale dziecięcym przebywało 7 dzieci. Pozostawaliśmy również we współpracy ze szpitalem psychiatrycznym w Międzyrzeczu, Świeciu i Lubiążu.

Wychowanek, który przybył do nas z chorobami skórnymi, wymagał pobytu na oddziale dermatologii. W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Toruniu na oddziale ortopedyczno – urazowym przebywał 1 wychowanek i 1 na oddziale pediatrii i gastroenterologii.

Na bieżąco Centrum podejmowało starania o pozyskanie dodatkowych funduszy dla naszych placówek. W tym celu złożyliśmy m.in. wniosek o przejęcie i zagospodarowanie terenu przy ul. Łubnej 17 we Włocławku na plac zabaw dla dzieci, na który otrzymaliśmy kwotę 10.000 z Fundacji Orlen.

W ciągu całego roku kalendarzowego staraliśmy się przypominać dzieciom w formie zajęć edukacyjnych o ważniejszych świątach i wydarzeniach. Dla optymalnego wykorzystania czasu pracy z dzieckiem przygotowaliśmy harmonogram na każdy dzień.

Na koniec grudnia 2020 w Centrum zatrudnionych było 38 pracowników na etatach 36,25. Na bieżąco korzystali oni ze szkoleń w trybie on-line podnosząc swoje kompetencje, pogłębiając wiedzę oraz zdobywając nowe umiejętności.

Podsumowując rok 2020 zapadł nam w pamięci najbardziej za sprawą pandemii, którą ze sobą przyniósł i wyzwaniem przed którymi stanęliśmy nagle. Rok ten zatrzymał nas, spowolnił i pokazał, że musimy przeorganizować życie placówki w taki sposób, by wychowankowie nadal czuli się bezpiecznie, a nasza praca, mimo utrudnień, była świadczona na najwyższym poziomie, w zgodzie z obowiązującymi nas standardami. Wychowankom natomiast uświadomił, że nie musimy przemierzać kilometrów, by móc uczyć się, czy odpoczywać. Wspólnie z naszymi podopiecznymi doświadczyliśmy jak ważna jest wspólnota i akceptacja.

Paweł Rieske
Dyrektor
Centrum Opieki nad Dzieckiem
we Włocławku ul. Żytnia 55

2. Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze „Maluch” i „Calineczka”

2.1 Placówka opiekuńczo – wychowawcza nr 1 „Maluch”

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 „Maluch” przy ulicy Sielskiej 3 we Włocławku jest jednostką budżetową prowadzoną przez Gminę Miasto Włocławek w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Placówka realizuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej typy: socjalizacyjny, interwencyjny i specjalistyczno-terapeutyczny dla 21 dzieci.

Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej.

W 2020 roku z pobytu w POW nr 1 „Maluch” korzystało 35 wychowanków.

Stan ilościowy na dzień 01.01.2020 r. wynosił 23 podopiecznych.

Liczba dzieci na 31.12.2020 r. wynosiła 19 wychowanków.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. zostało umieszczonych w placówce 12 wychowanków, w tym 10 dzieci podczas pandemii.

Placówkę opuściło 16 podopiecznych z tego:

- 8 dzieci wróciła do rodzin biologicznych,
- 3 dzieci została przysposobiona,
- 5 dzieci przeniesiono do innych placówek.

Do zadań realizowanych przez placówkę „Maluch” w 2020 roku należało: opieka, wychowanie, leczenie, pielęgnacja i zapewnienie dzieciom kształcenia przedszkolnego i szkolnego dostosowanego do wieku i ich możliwości rozwojowych. Dużym wyzwaniem w 2020 roku była opieka nad dziećmi, leczenie, prowadzenie terapii oraz realizowanie nauczania on-line. Przyjęcia dzieci z interwencji lub postanowień w trybie zarządzeń nagłych wiązały się z koniecznością izolacji nowo przyjętych dzieci z wyznaczonym wychowawcą lub pielęgniarką do czasu otrzymania negatywnego wyniku testu na covid. Czas oczekiwania na wynik testu trwał nawet 2 tygodnie. Do tego czasu musieliśmy przestrzegać zasad izolacji nowo przyjętych dzieci. Dyrektor placówki od 5 marca 2020 r. wprowadził szereg zarządzeń dotyczących specjalnych procedur postępowania ograniczających ryzyko zakażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa w placówkach. Procedury te ulegały korekcie w zależności od ilości zakażeń w naszym mieście. Ograniczeniom uległy kontakty z rodzicami i innymi bliskimi osobami. Mimo pandemii podejmowano szereg działań w celu jak najszybszego powrotu dzieci do środowiska rodzinnego. W przypadku uregulowania sytuacji prawnej i pozbawienia rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej, pracownicy podejmowali się trudnej roli opiekuna prawnego, aby prowadzić proces preadopcyjny i adopcyjny. Efektem było umieszczenie 3 dzieci w rodzinach adopcyjnych. Podejmowanie współpracy z rodzinami biologicznymi i rodziną w celu jak najszybszego powrotu dzieci do środowiska rodzinnego. Celem nadrzędnym było jak najszybsze wyrównywanie zaniedbań wynikających z pobytu dzieci w trudnych warunkach rodzinnych. Z powodu pandemii zajęcia terapeutyczne odbywały się indywidualnie z zastosowaniem reżimu sanitarnego. Większość wychowanków placówki to dzieci pochodzące z rodzin tzw. dysfunkcyjnych, gdzie alkoholizm, dopalacze, narkotyki, niewydolność wychowawcza i niezaradność życiowa, stały się przyczyną umieszczenia i długiego pobytu dzieci w placówkach. Podczas realizowania przygotowanego przez wychowawcę planu pomocy dziecku współpracujemy z Sądem Rejonowym we Włocławku

i Lipnie, kuratorami zawodowymi i społecznymi, rehabilitantami i terapeutami, koordynatorem ds. asysty rodzinnej, asystentami, pracownikami socjalnymi, Sekcją Pomocy Instytucjonalnej i Pieczy Zastępczej z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, Kujawsko – Pomorskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu oddział we Włocławku, przedszkolami i szkołami, do których uczęszczają dzieci, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, innymi domami dziecka, rodzinami zastępczymi i rodzinami adopcyjnymi.

Opiekę lekarską nad wszystkimi dziećmi sprawował pediatra z Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz neurolog z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku. Ponadto dzieci objęte były opieką poradni specjalistycznych we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy i Warszawy.

W pilnych przypadkach dzieci korzystały również z prywatnych wizyt lekarskich, sfinansowanych przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Stosownie do potrzeb, mimo panującej pandemii, nasze dzieci objęte były opieką wielu specjalistycznych poradni oraz uczestniczyły w planowanych i nieplanowanych wizytach i pobytach szpitalnych: - 10 wizyt, laryngolog – 7 wizyt, neurolog – 15 wizyt, pulmonolog – 6 wizyt, psychiatra – 5 wizyt, stomatolog – 3 wizyty, kardiolog – 4 wizyty, neonatolog – 9 wizyt, preluksacyjna– 4 wizyty, dermatolog – 4 wizyty, poradnia wad postawy - 1 wizyta, audiolog - 11 wizyt, alergolog – 2 wizyty, gastroenterolog -2 wizyty.

Ponadto wykonano naszym dzieciom wiele specjalistycznych badań w celu szybkiej diagnostyki i podjęcia specjalistycznego leczenia, w tym: badanie moczu - 3, badanie krwi – 6, EKG, USG, Rtg – 6 oraz wyjazdy na diagnostykę i leczenie szpitalne w Toruniu i Bydgoszczy – 6.

Bardzo ważnym elementem pracy było dbanie o rozwój fizyczny dzieci, stymulowanie rozwoju umysłowego i psychicznego oraz objęcie dzieci opieką terapeutyczną i rehabilitacyjną. W pracy wykorzystywano wskazania lekarza neurologa, psychiatry, pedagoga i psychologa. Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć rehabilitacyjnych, kompensacyjnych i terapeutycznych. Nasze dzieci uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych w ramach wczesnego wspomagania rozwoju oraz programu „Za Życiem”. Programy były realizowane na terenie naszych placówek przez specjalistów Zespołu Szkół nr 3 we Włocławku. Kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie jest niezbędnym elementem rozwoju dziecka. Praca w tym zakresie polega na wyrabianiu właściwych form zachowań dzieci zarówno na terenie placówki jak i poza nią oraz organizowaniu dla dzieci różnego rodzaju imprez i uroczystości: imprezy urodzinowe, zabawy Andrzejkowe, Mikołajki, Wielkanocny Zajęczek, piknik z okazji Dnia Dziecka, wycieczka do Warszawy oraz wyjazd wakacyjny nad morze i w góry.

Niezwykle ważnym elementem wszechstronnego rozwoju, ale również terapii dzieci jest uczestniczenie dzieci w zajęciach dodatkowych, takich jak: gimnastyka korekcyjna, nauka języka angielskiego, zajęcia sportowe.

Inicjatywy i programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych

DAROWIZNY na rzecz placówek pozyskane od darczyńców w postaci pieniężnej i materialnej o łącznej wartości 215 340,00 zł, w tym:

- środki pieniężne w wysokości 39.705,02 zł., które zostały przeznaczone zgodnie z wolą darczyńców na m.in. organizację wycieczek i wyjazdów wakacyjnych oraz dodatkowe wyposażenia dla dzieci,
- darowizny rzeczowe dla POW nr 1 „Maluch” oraz usługi, wycenione na kwotę 175635,42 zł. (pieluchy, środki pielęgnacyjne, ubrania, obuwie, zabawki, pomoce edukacyjne, artykuły dekoracyjne, słodycze, produkty żywnościowe, środki czystości, leki, witaminy),
- darowizny w formie wyjazdów i wycieczek dla dzieci od Stowarzyszenia „Daj Szansę”.

Ponadto zorganizowano akcję pt.: „Pielucha dla Malucha” mającą na celu zbiórkę środków pielęgnacyjnych i pieluch jednorazowych dla dzieci oraz współorganizowano Święteczną Akcję Charytatywną pt.: „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja” na rzecz dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wykonane inwestycje, remonty, modernizacje zakupy

1. Doposażenie placówki.
2. Wykonano naprawę oświetlenia zew. i wew., naprawę instalacji wodno - kanalizacyjnej, naprawę moskitier i rolet.

Planowane działania na 2021 r.

1. Doposażenie placówki.
2. Rozwijanie współpracy z mieszkańcami Włocławka, sponsorami, organizacjami pozarządowymi.
3. Pozyskiwanie środków na rehabilitację dzieci, wyjazdy wakacyjne, doposażenie placówki.
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz placówki.
5. Podnoszenie jakości opieki i wychowania.
6. Dbanie o powierzony majątek Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 1 „Maluch”.

Dorota Wilczura
Dyrektor
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
„Maluch” i „Calineczka”
we Włocławku ul. Sielska 3

2.2 Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza nr 2 „Calineczka”

Placówka Opiekuńczo –Wychowawcza nr 2 „Calineczka” przy ulicy Sielskiej 3 we Włocławku jest jednostką budżetową prowadzoną przez Gminę Miasto Włocławek w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Placówka realizuje zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej łączącej typy socjalizacyjny, interwencyjny i specjalistyczno-terapeutyczny dla 14 dzieci.

Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie do czasu zaistnienia warunków umożliwiających powrót dzieci do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej lub rodzinie przysposabiającej.

W 2020 roku z pobytu w POW nr 2 „Calineczka” korzystało 18 wychowanków. Stan ilościowy na dzień 01.01.2020 r. wynosił 14 podopiecznych, ilość dzieci na 31.12.2020 r. wynosiła 15 wychowanków. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., w okresie pandemii, zostało umieszczonych 5 wychowanków, zachowując środki bezpieczeństwa i izolując ich do czasu uzyskania negatywnego wyniku testu.

Placówkę opuściło 3 podopiecznych, z tego:

- 1 dziecko wróciło do rodziny biologicznej,
- 2 dzieci zostało przysposobionych.

Do zadań realizowanych przez placówkę „Calineczka” w 2020 roku należało: opieka, wychowanie, leczenie, pielęgnacja i zapewnienie dzieciom kształcenia przedszkolnego i szkolnego dostosowanego do wieku i ich możliwości rozwojowych. Dużym wyzwaniem w 2020 roku była opieka nad dziećmi, leczenie, prowadzenie terapii oraz realizowanie nauczania on-line. Przyjęcia dzieci z interwencji lub postanowień w trybie zarządzeń nagłych wiązały się z koniecznością izolacji nowo przyjętych dzieci z wyznaczonym wychowawcą lub pielęgniarką do czasu otrzymania negatywnego wyniku testu na covid. Czas oczekiwania na wynik testu trwał nawet 2 tygodnie. Do tego czasu musieliśmy przestrzegać zasad izolacji dzieci wraz z pracownikiem. Dyrektor placówki od 5 marca 2020 r. wprowadził szereg zarządzeń dotyczących specjalnych procedur postępowania ograniczających ryzyko zakażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa w placówkach. Procedury te ulegały korekcie w zależności od ilości zakażeń w naszym mieście. Ograniczeniom uległy kontakty z rodzicami i innymi bliskimi osobami. Mimo pandemii podejmowano szereg działań w celu jak najszybszego powrotu dzieci do środowiska rodzinnego: w przypadku uregulowania sytuacji prawnej i pozbawienia rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej, pracownicy podejmowali się trudnej roli opiekuna prawnego, aby prowadzić proces preadopcyjny i adopcyjny. Efektem było umieszczenie 2 dzieci w rodzinach adopcyjnych. Celem nadrzędnym było jak najszybsze wyrównywanie zaniedbań wynikających z pobytu dzieci w trudnych warunkach środowiskowych. Z powodu pandemii zajęcia terapeutyczne odbywały się indywidualnie z zastosowaniem reżimu sanitarnego. Znaczna część wychowanków placówki to dzieci pochodzące z rodzin tzw. dysfunkcyjnych, gdzie alkoholizm, niewydolność wychowawcza i niezaradność życiowa stały się przyczyną umieszczenia i długiego pobytu dzieci w placówkach. Podczas realizowania przygotowanego przez wychowawcę planu pomocy dziecku współpracujemy z Sądem Rejonowym i Okręgowym we Włocławku, kuratorami zawodowymi i społecznymi, rehabilitantami i terapeutami, koordynatorem ds. asysty rodzinnej, asystentami, pracownikami socjalnymi, Sekcją Pomocy Instytucjonalnej i Pieczy Zastępczej z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku, Kujawsko – Pomorskim

Ośrodkiem Adopcyjnym w Toruniu, oddział we Włocławku, przedszkolami i szkołami do których uczęszczają dzieci, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, innymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzinami zastępczymi i rodzinami adopcyjnymi

Opiekę lekarską nad wszystkimi dziećmi sprawował pediatra z Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej oraz neurolog z Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Włocławku. Ponadto dzieci objęte były opieką poradni specjalistycznych we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy i Warszawy.

Naszym największym wyzwaniem w 2020 r. oprócz towarzyszącej wszystkim pandemii była choroba nowotworowa naszej 8-letniej wychowanki. Dzięki zaangażowaniu pracowników „Calineczki” i „Malucha” opiekowaliśmy się naszą wychowanką podczas onkologicznego leczenia szpitalnego w Bydgoszczy oraz podczas trwającej ponad pół roku izolacji po chemioterapii. Każdego dnia otrzymywaliśmy wsparcie i specjalistyczną pomoc zarówno ze strony lekarzy i pielęgniarek MZOZ oraz lekarzy prowadzących z kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii Szpitala Uniwersyteckiego nr 1 im. Antoniego Jurasza w Bydgoszczy. Aby jak najskuteczniej chronić naszą podopieczną, wszystkie dzieci i pracownicy zostali zaszczepieni przeciwko grypie.

W pilnych przypadkach dzieci korzystały również z prywatnych wizyt lekarskich, sfinansowanych przez Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Stosownie do potrzeb, mimo panującej pandemii nasze dzieci objęte były opieką wielu specjalistycznych poradni oraz uczestniczyły w planowanych i nieplanowanych wizytach i pobytach szpitalnych - 37 wyjazdów, okulista - 5 wizyt, laryngolog - 2 wizyty, neurolog - 4 wizyty, psychiatra - 3 wizyty, stomatolog - 5 wizyt, kardiolog - 2 wizyty, ortodonta - 5 wizyt, endokrynolog - 2 wizyty, chirurg dziecięcy - 1 wizyta, neurochirurg - 2 wizyty, dermatolog - 1 wizyta, poradnia genetyczna - 6 wizyt, ortoptysta - 5 wizyt.

Ponadto wykonano naszym dzieciom wiele specjalistycznych badań w celu szybkiej diagnostyki i podjęcia specjalistycznego leczenia, w tym: badanie moczu - 9, EKG - 1, badania krwi - 8. W 2020 r. wykonano naszym dzieciom 21 szczepień.

Bardzo ważnym elementem pracy było dbanie o rozwój fizyczny dzieci, stymulowanie rozwoju umysłowego i psychicznego oraz objęcie dzieci opieką terapeutyczną i rehabilitacyjną. W pracy wykorzystywano wskazania lekarza neurologa, psychiatry, pedagoga i psychologa. Placówka zapewniała wychowankom dostęp do zajęć rehabilitacyjnych, kompensacyjnych i terapeutycznych oraz zajęć w „Sali Doświadczenia Świata”. Nasze dzieci uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju oraz programu „Za Życiem” oraz zajęć gimnastyki korekcyjnej. Programy były realizowane na terenie naszych placówek przez specjalistów Zespołu Szkół nr 3 we Włocławku.

Kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie jest niezbędnym elementem rozwoju dziecka. Praca w tym zakresie polega na wyrabianiu właściwych form zachowań dzieci na terenie placówki jak i poza nią oraz organizowaniu dla dzieci różnego rodzaju imprez i uroczystości. Wyjazdy i wycieczki zostały bardzo ograniczone przez pandemię. Mimo to dzieci podczas wakacji wyjechały nad morze i w góry, były na wycieczce w Toruniu i Łodzi.

Inicjatywy i programy realizowane z udziałem środków pozabudżetowych

DAROWIZNY na rzecz placówek pozyskane od darczyńców w postaci pieniężnej i materialnej o łącznej wartości 130 201,50 zł, w tym:

- darowizna w kwocie 25 000,00 zł. przeznaczoną na opiekę, leczenie i terapię dla podopiecznej chorującej na nowotwór z Fundacji Orlen.
- darowizny pieniężne w wysokości **22 307,00 zł**, na rzecz dzieci
- darowizny rzeczowe dla POW nr 2 „Calineczka” oraz usługi, wycenione na łączną kwotę 52 894,50 zł (środki pielęgnacyjne, ubrania, obuwie, zabawki, pomoce edukacyjne, artykuły dekoracyjne, słodycze, produkty żywnościowe, środki czystości, leki, witaminy).
- darowizny na organizację wyjazdów i wycieczek dla dzieci od Stowarzyszenie „Daj Szansę”.

Ponadto zorganizowano akcję pt.: „Pielucha dla Malucha” mającą na celu zbiórkę środków pielęgnacyjnych i pieluch jednorazowych dla dzieci oraz współorganizowano Świąteczną Akcję Charytatywną pt.: „Pamiętamy o Tobie Św. Mikołaj i ja” na rzecz dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wykonane inwestycje, remonty, modernizacje zakupy

1. Doposażenie placówki.
2. Montaż i naprawa moskitier okiennych.
3. Naprawy w węźle cieplnym.

Planowane działania na 2021 r.

1. Doposażenie placówki.
2. Rozwijanie współpracy z mieszkańcami Włocławka, sponsorami, organizacjami pozarządowymi.
3. Pozyskiwanie środków na rehabilitację dzieci, wyjazdy wakacyjne, doposażenie placówki.
4. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz placówki.
5. Podnoszenie jakości opieki i wychowania.
6. Dbanie o powierzony majątek Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej nr 2 „Calineczka”.

Dorota Wilczura
Dyrektor
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
„Maluch” i „Calineczka”
we Włocławku ul. Sielska 3

3. Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej

Informacje ogólne dotyczące placówki

Dom Dziecka Caritas Diecezji Włocławskiej przy ul. Leśnej 2a jest niepubliczną placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego z liczbą miejsc 14 - w tym co najmniej z jednym miejscem interwencyjnym. Placówka działa od dnia 01 kwietnia 2007r. Podmiotem prowadzącym jest Caritas Diecezji Włocławskiej z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 2.

W październiku 2020 roku została podpisana z Gminą Miasto Włocławek kolejna umowa, która obowiązuje od 1 listopada 2020 r. do 31 października 2022 r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do placówki kierowane są dzieci zamieszkałe we Włocławku powyżej 10-roku życia, lub jak dopuszcza ustawa młodsze dzieci ze starszym rodzeństwem w myśl przepisu o nierozdzielności rodzeństwa. Organem wydającym skierowanie jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.

W placówce na dzień 31 grudnia 2020 roku przebywało 13 wychowanków w przedziale wiekowym od 3-go do 17 roku życia. W 2020 roku do placówki przyjęto 4 dzieci.

W roku sprawozdawczym placówkę opuściło 4 wychowanków:

- dwoje powróciło do domu rodzinnego po ukończeniu 18 lat,
- jeden wychowanek trafił do rodziny adopcyjnej,
- najmłodszym rocznym wychowankiem, zgodnie z decyzją Sądu Rodzinnego zaopiekowała się babcia – mama małoletniej wychowanki,
- jeden wychowanek nadal wykazywany jest na liście domu dziecka, ale przebywa w DPS – Białce Tatrzańskiej.

Placówka spełnia warunki określone w ustawie o pomocy społecznej oraz realizuje obowiązujący standard usług, opieki i wychowania wobec dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodziców w całodobowej placówce. Posiada zezwolenie Wojewody Kujawsko - Pomorskiego na wspomnianą wyżej działalność.

W roku sprawozdawczym udało się zrealizować ważną dla dzieci inwestycję w postaci boiska i placu rekreacyjnego. Inwestycja była sfinansowana ze środków własnych i od sponsorów. Drugą inwestycją było zakupienie pieca grzewczego, całkowity koszt został pokryty przez zgromadzenie.

Stawka jednostkowa stanowiąca średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce, obowiązująca w roku sprawozdawczym, wyniosła brutto 3 600 zł.

Po podpisaniu nowej umowy stawka wynosi 4 680 zł. Otrzymywane miesięczne dotacje oraz środki własne Caritas w pełni wydatkowane były na realizację statutowych zadań placówki, której celem jest zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej całodobowej ciągłej lub okresowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych i rozwojowych, w tym emocjonalnych, społecznych, religijnych.

Wychowankom przebywającym w placówce, stosownie do ich wieku i potrzeb indywidualnych, zabezpieczano w szczególności:

- wyżywienie, zaopatrzenie w leki, podręczniki i przybory szkolne,
- wyposażenie w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej,
- zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego,
- dostęp do opieki zdrowotnej, kształcenia, zajęć wychowawczych, kompensacyjnych oraz terapeutycznych,

- kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci od 5 roku życia,
- pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych,
- uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych,
- uczestnictwo w zajęciach rozwijających zainteresowania plastycznych.

Placówka otrzymała również wsparcie w postaci tabletów i komputerów do realizowania nauki zdalnej dla podopiecznych. Czas pandemii spowodował, że placówka musiała dostosować się do reżimu sanitarnego, co wpłynęło na inne funkcjonowanie domu dziecka niż do tej pory.

Zadania placówki są realizowane przez pracowników posiadający pedagogiczne kwalifikacje zawodowe zgodne z obowiązującymi przepisami, a czas pracy wynosi 40h tygodniowo.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba etatów w Domu Dziecka Caritas wynosiła 11,33. Placówka zatrudnia następujących pracowników:

Tabela nr 3.

Stan zatrudnienia

stanowisko	wymiar etatu
Dyrektor	1
wychowawcy	6,25
psycholog	Umowa o świadczenie usług psychologicznych
pedagog	0,5
pracownik socjalny	0,25
pielęgniarka	0,5
pracownicy obsługi	2,5
księgowa	0,33

Wskaźnik zatrudnienia pracowników Domu Dziecka jest zgodny z wymiarem koniecznym do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i indywidualnej opieki, uwzględnia wiek dzieci, stan ich zdrowia i rozwoju oraz warunki lokalowe.

Informacje dotyczące wychowanków placówki wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

W Domu Dziecka 31 grudnia 2020 r. przebywało 13 dzieci, wśród nich było 5 dziewcząt i 8 chłopców w przedziale wiekowym od 3-go do 17 roku życia. Wychowankowie pochodzili z zaniedbanego środowiska, o różnym stopniu niedostosowania społecznego, z dysfunkcjami rozwojowymi i zaburzeniami zachowania. Najistotniejszym problemem są destrukcyjne zachowania małoletnich, które stanowią negatywne wzorce dla pozostałych wychowanków. Małoletni wymagają systematycznej pomocy i wsparcia nie tylko ze strony wychowawców, ale także specjalistów: psychologa, pedagoga i psychiatry. W wyniku podejmowania wieloaspektowych oddziaływań, nastąpiła poprawa w uczęszczaniu wychowanków do szkoły.

W roku szkolnym 2020/2021 dzieci uczęszczają do następujących szkół:

- Szkoły podstawowe – 9 wychowanków:
  - 2 uczy się w MOS-sie ,
  - 1 w DPS
  - 4 w Szkole Podstawowej nr 2,
  - 1 przebywa w MOW-ie w Warszawie (realizuje szkołę podstawową, przyjęty z innego powiatu),
  - 1 uczy się w specjalnej szkole we Włocławku.

- Przedszkole – 3 wychowanków (w tym jedna realizuje kl. 0).
- 1 wychowanka podjęła naukę w szkole zawodowej.

Wychowawcy i wolontariusze w pełni zapewniają dzieciom pomoc w nauce, troszczą się, aby osiągały pozytywne wyniki w szkole, rozwijały zainteresowania, potrafiły współżyć w środowisku, a w przyszłości stały się w pełni samodzielne. Wychowankowie uczestniczyli również w zajęciach wyrównawczych w większości na terenie placówki, gdyż nauka zdalna tego wymagała.

Podjęmowane działania przez pracownika socjalnego oraz pedagoga zmierzają do powrotu dzieci do domów rodzinnych. Pracownicy mobilizują rodziców do zmiany stylu życia, utrzymywania częstszego kontaktu z dziećmi, podjęcia pracy czy leczenia odwykowego. Nie wszystkie starania przyniosły pozytywny skutek, bo były przypadki powrotu dzieci po raz drugi do placówki.

Główną przyczyną umieszczenia dzieci jest problem alkoholizmu rodziców i ich niewydolność wychowawcza oraz stosowanie przemocy wobec dziecka. Większość rodziców ma ograniczone prawa rodzicielskie.

W roku sprawozdawczym, po odebraniu rodzicom praw rodzicielskich, dwóch wychowanków zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego. Jeden z nich - chłopiec został adoptowany. W placówce przebywają również wychowankowie, których sytuacja prawna jest w trakcie regulowania.

Dzieci, które wykazywały chęć uczestniczenia w dodatkowych zajęciach, miały możliwość ich realizacji np. w kółkach tanecznych, akrobatycznych. Niestety, czas pandemii mocno ograniczył udział w dodatkowych zajęciach, dlatego też więcej dzieci brało udział w konkursach organizowanych on-line. Jednocześnie w rozwoju dziecka uwzględnia się również formację duchową poprzez praktyki religijne: uczestniczenie we Mszy św., nabożeństwach, uroczystościach kościelnych, podyktowanych Rokiem Liturgicznym. Wychowankowie angażowali się w różne dodatkowe akcje przy parafii na tyle, ile pozwalały ograniczenia zewnętrzne. Kontakt z pozytywnym środowiskiem miał dobry wpływ na naszych podopiecznych.

Informacja dot. realizacji zadań placówki, współpracy z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę

Praca opiekuńczo-wychowawcza jest realizowana w placówce przez pracowników świeckich, jak i siostry zakonne. Wymaga szczególnych umiejętności pedagogicznych, kreatywności i pomysłowości w działaniu. Na podstawie obowiązujących regulaminów stosuje się szeroki system motywacyjny, który polega na promowaniu i nagradzaniu zachowań pożądanых tj. wypełnianie obowiązku szkolnego, kultury zachowania, umiejętność współzycia w grupie, aktywna praca na rzecz społeczności Domu Dziecka.

Życie grupy byłoby niemożliwe bez ustalonego porządku i bez przydziału obowiązków. Wychowankowie wg wieku i możliwości dbają o dom. Praca jest wpleciona w stały rytm dnia, tak jak odrabianie lekcji i rozrywka. Wychowawcy zachęcają dzieci do współpracy a nie do rywalizacji ze sobą; zadanie to wymaga ciągłej i systematycznej pracy.

Z związku z rotacją i obniżonym wiekiem wychowanków oraz ich możliwościami intelektualnymi należy zajęcia i rytm dnia dostosowywać do danej grupy przebywających wychowanków.

Im starsi wychowankowie, tym szerszy zakres zarówno obowiązków, jak i praw, większa samodzielność i autonomia w różnych dziedzinach. Starsi wychowankowie pod nadzorem

wychowawcy uczestniczyli w zajęciach kulinarnych, przygotowaniu prania, nabywali umiejętności obsługi sprzętu, itp. Taki proces wychowawczy można zastosować, gdy jest odpowiednia grupa.

W roku sprawozdawczym po rotacji wychowanków, gdy w placówce przybyło więcej młodszych dzieci z opiniami o niepełnosprawności intelektualnej, zaistniała konieczność modyfikacji planu usamodzielnienia.

Praca w placówce wymaga od pracowników dużej cierpliwości i wytrwałości. Nie są obojętne zachowania dzieci, które wyrażają się niekiedy w sposób agresywny i roszczeniowy. Dopiero w placówce, przy współpracy całego personelu, wychowankowie poznają normy i zasady współżycia w domu, w grupie i w społeczności lokalnej. Uczą się rozróżniać wolność od samowoli, uczą się odpowiedzialności za swoje postępowanie, przyswajają zasady życia chrześcijańskiego. Nieprawidłowa postawa dzieci spowodowana jest brakiem miłości i poczuciem bezpieczeństwa oraz negatywni postępowania ich rodziców. Każdego dnia pracownicy placówki dokładają starań, aby wychowankowie wzrastali w poczuciu bezpieczeństwa, otoczeni życzliwością i troską, której nie zaznali w domu rodzinnym.

W dniu urodzin każdego wychowanka dzieci wraz z kadrą spotykają się przy wspólnym stole. Przygotowywany jest urodzinowy tort, składane są życzenia i wręczone drobne upominki. Dzieci bardzo przeżywają tę uroczystą chwilę bo wielu z nich po raz pierwszy w taki sposób obchodzi swoje święto. Wspólnie przygotowujemy się do obchodów świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocnych, co również pomaga w integrowaniu się. Wytrwałą pracą wychowawców i specjalistów pracujących w placówce i przy odpowiedniej motywacji dzieci staramy się wzbudzić lub odkryć u nich zainteresowania, by bardziej mogły uwierzyć w siebie i w swoje możliwości, a przez to podnieść swoją samoocenę. Jednak nie wszystkie podejmowane działania przynoszą pożądane i oczekiwane rezultaty. Zachowania większości podopiecznych przejawiają się bowiem reakcją obronną, wyrażającą się w okazywaniu silnych emocji – buntu, złości, lęku oraz wynikającą ze zmiany sytuacji, w jakiej się oni znaleźli. Praca wychowawcza jest długotrwałym procesem. Mimo że efekty naszej pracy są często nieadekwatne do podejmowanych przez wszystkich pracowników wysiłków, nadal doskonalimy metody pracy i poszukujemy skutecznych rozwiązań pedagogicznych. W tym celu pracownicy podejmują kolejne formy doskonalenia swego warsztatu pracy, podnoszą swoje kwalifikacje przez dodatkowe studia podyplomowe itp.

Czas pandemii wymagał od wychowawców zmiany organizacji dnia oraz innego zagospodarowania czasu wolnego u wychowanków. W związku z nauczaniem zdalnym korzystaliśmy z pomocy wolontariuszy, gdyż system nauczania zdalnego dla młodszych dzieci okazał się trudny. Dzieci potrzebowały wsparcia ze strony osób starszych.

W realizacji zadań Dom Dziecka ściśle współpracuje z rodzinami biologicznymi, tak jak zakłada ustawa o pieczy zastępczej (z różnym skutkiem) oraz z wieloma instytucjami wspierającymi pracę z dzieckiem tj.: z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Sądem Rodzinnym, Komendą Miejskiej Policji, MOPR, Ośrodkiem Adopcyjnym, asystentami rodzinnymi, szkołami, placówkami ochrony zdrowia, z Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, w których przebywają nasi podopieczni, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi mającymi kontakt z naszymi dziećmi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz z innymi placówkami opiekuńczo – wychowawczymi i świetlicami środowiskowymi.

Na bieżąco uzupełniamy rzeczy potrzebne do prawidłowego funkcjonowania placówki, takie jak sprzęt AGD, meble, itp.

Plan na 2021 r.

Priorytetowym zadaniem w roku 2021 będzie:

- wszelkie planowane zadania będą uzależnione od sytuacji w kraju,
- przestrzeganie zasad reżimu sanitarnego,
- współpraca z zaprzyjaźnionymi rodzinami lub adopcyjnymi,
- doskonalenie warsztatu pracy z dzieckiem i rodziną,
- rozwijanie dodatkowych zainteresowań u wychowanków,
- kształtowanie pozytywnych wzorców (oddziaływanie wychowanków względem siebie, system rodzinkowy),
- przygotowywanie podopiecznych do samodzielnego życia,
- wspierania rozwoju dziecka z uwzględnieniem jego możliwości i potrzeb,
- współpraca z rodzicami naturalnymi dzieci przebywających w placówce,
- dalsza współpraca z innymi organizacjami wspomagający placówkę.

s. Katarzyna Rawska
Dyrektor
Domu Dziecka Caritas
we Włocławku

4. Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka”, ul. Pszczela 20 we Włocławku

Charakter działalności placówki

Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka” we Włocławku przy ul. Pszczelej 20 istnieje od 03.05.1999 r. jest niepubliczną placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego. Od 01.11.2018 r. placówka przeznaczona jest dla 14 dziewcząt powyżej 7 roku życia. Organem prowadzącym jest Zgromadzenie Zakonne Córek Najczystszej Serca Najświętszej Maryi Panny z siedzibą w Nowym Mieście nad Pilicą, Plac Ojca Honorata Koźmińskiego 6.

Zadanie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców w całodobowej placówce powierzył Zgromadzeniu Prezydent Miasta Włocławek na podstawie Umowy Nr 2/2007 zawartej dnia 30.03.2007 r. obejmującej okres od 01.04.2007 r. do 31.12.2011 r. Zgodnie z Porozumieniem z dnia 11.08.2011r. realizację zadania zakończono 31.10.2011 r. Dalszy ciąg działalności podjęto na podstawie Umowy Nr 1/PS/2011 z dnia 31.10.2011 r. obejmującej okres od 01.11.2011 r. do 31.12.2011 r. Dalszy ciąg opieki i wychowania dzieci podjęto zgodnie z umową nr 2/PS/2011 zawartą w dniu 30.12.2011 r. obejmującą okres od 01.01.2012 r. do 30.06.2015 r. Na podstawie Umowy Nr 8122.2.9.2015 z dnia 23.06.2015 r. obejmującej okres od 01.07.2015 r. do 31.10.2018 r. podjęto dalszy ciąg realizacji zadania. Dnia 24.10.2018 r. zawarto Umowę Nr PZP.8122.5.1.2018, obejmującą okres od dnia 01.11.2018 r. do 31.10.2020 r. Od dnia 01.11.2020 r. następuje kontynuacja zadania na podstawie Umowy Nr PZP.8122.2.2.2020 z dn. 20 października 2020 r. Umowa obowiązuje do dnia 31.10.2022 r.

Placówka spełnia warunki określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz spełnia obowiązujący standard usług, opieki i wychowania w związku z tym decyzją z dnia 27.12.2007 r Wojewoda Kujawsko - Pomorski udzielił zezwolenia na prowadzenie Integracyjnego Domu Dziecka „Paulinka” na czas nieokreślony.

Zadaniem placówki jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

W roku 2020 objęto opieką i wychowaniem 19 dziewcząt. Wykwalifikowany personel starał się, aby zapewnić wychowankom warunki domowe, obdarzał dziewczęta miłością, życzliwością, zrozumieniem. Wychowawcy, pedagog i psycholog wspierali rozwój każdego dziecka, starali się wyrównywać braki edukacyjne i wychowawcze. Zapewniano wychowankom poczucie bezpieczeństwa, wdrażano do odpowiedzialności, przygotowywano do samodzielnego życia w społeczeństwie. Na terenie placówki i podczas wizyt w domach wychowanek pracownik socjalny, pedagog i psycholog motywowali rodziców do starania się o powrót dziecka do rodziny.

Miesięczna dotacja przekazywana przez Urząd Miasta Włocławek na pokrycie kosztów utrzymania jednego dziecka kierowanego do placówki przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku do dnia 30.10.2020 r. wynosiła 3.600,00 zł. od dn. 01.11.2020 r. wynosi 4 680,00 zł.

Tabela nr 4.

Stan zatrudnienia w Integracyjnym Domu Dziecka „Paulinka” na dzień 31.12.2020 r.

Stanowisko	Wymiar etatu
Dyrektor	1
Wychowawca	5
Pedagog	½

Psycholog	½
Pracownik socjalny	½
Księgowa/Kadrowa	1
Pracownik administracyjny	1
Kucharka	1
Pracownik pralni, obsługi	½

Według stanu na dzień 31.12.2020r liczba etatów w Integracyjnym Domu Dziecka „Paulinka” wynosiła 11.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników Domu Dziecka jest zgodny z wymiarem koniecznym do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i właściwej opieki, uwzględnia wiek dzieci, stan ich zdrowia i rozwoju oraz warunki lokalowe.

Informacje dotyczące wychowanków placówki objętych opieką w 2020 r.:

- Wykorzystanie miejsc w placówce: styczeń - 12, luty - 12, marzec - 12, kwiecień - 12, maj - 12, czerwiec - 12, lipiec - 12, sierpień - 11, wrzesień - 13, październik - 12, listopad - 12, grudzień - 12
- Płeć wychowanków: dziewczęta
- Liczba wychowanek objętych opieką - 19
- Wiek wychowanek domu dziecka:
  - 4 – 6 lat – 0
  - 7 - 13 lat - 2 wychowanki
  - 14 - 17 lat - 14 wychowanek
  - 18 - 22 lata – 3 wychowanki
- Sytuacja prawna wychowanek:
  - sieroty – 0
  - półsieroty – 4
  - posiadające oboje rodziców – 15
- Sytuacja szkolna wychowanek:
  - liczba wychowanek w wieku przedszkolnym - 0
  - liczba wychowanek objętych obowiązkiem szkolnym – 16
  - liczba wychowanek powyżej 18 r. ż. uczących się – 3
  - liczba wychowanek zakwalifikowanych do nauczania specjalnego – 5
  - liczba wychowanek z orzeczoną stopniem niepełnosprawności – 2
- Realizacja obowiązku szkolnego:
  - szkoła podstawowa – 4 wychowanki
  - technikum – 0
  - liceum – 3 wychowanki
  - szkoła branżowa – 8 wychowanek
  - szkoła branżowa specjalna - 0
  - inne – 0
  - liczba wychowanek przebywających na ucieczce i nie realizujących obowiązku szkolnego - 1

- Wychowanki pełnoletnie uczące się:
  - Liceum dla dorosłych – 1
  - Szkoła branżowa w MOS – 1
  - szkoła branżowa specjalna - 1
- Liczba wychowanek, które opuściły placówkę – 9, w tym :
  - zmiana placówki na inną - 1 (umieszczona w DPS)
  - osiągnęły pełnoletniość i opuściły placówkę – 5
  - osiągnęły pełnoletniość i pozostały w placówce – 0
  - ukończyły naukę i założyły własne gospodarstwo - 0
  - liczba wychowanek, które powróciły do rodziny naturalnej - 2
  - liczba wychowanek umieszczonych zgodnie z post. Sądu w rodzinie zastępczej – 1
- Liczba wychowanek przyjętych do placówki – 7

Podjęte działania w zakresie przestrzegania standardu usług

Sprawą priorytetową wszystkich pracowników Domu Dziecka „Paulinka” w minionym roku było kierowanie się dobrem dziecka, zapewnienie możliwie jak najlepszych warunków do nauki i rozwoju. Kadra pedagogiczna zapewniała wychowankom właściwą opiekę i wychowanie. Zaspokajano potrzeby bytowe, materialne i emocjonalne, w tym poczucie bezpieczeństwa, akceptacji i przynależności. Wychowawcy dokładali wszelkich starań, aby wyrównywać braki edukacyjne, pokonać niechęć do nauki, wskazywać dziewczętom pozytywne wzorce i wartości. W pracy wychowawczej zwracano uwagę na rozwój zainteresowań dzieci. Organizowano różne formy zajęć: edukacyjne, manualne, taneczne, kulinarne, sportowe. Wiele czasu poświęcano na rozmowy wspierające i uświadamiające, w uzasadnionych przypadkach dziewczęta kierowane były na terapię do specjalistów poza placówką. Wychowanki systematycznie brały udział w zajęciach indywidualnych i grupowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa placówki. Realizowano programy zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych. Programy socjoterapeutyczne obejmowały zagadnienia samoświadomości, kształtowania poczucia własnej wartości, umiejętności interpersonalnych, przełamywania nieśmiałości, asertywności i integracji grupowej. Programy profilaktyczne dotyczyły problematyki uzależnień od papierosów, alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz przemocy i agresji. Obszarem szczegółowych zagadnień były również: wagary, używanie wulgaryzmów, stres szkolny, zdrowy styl życia.

Ze względu na obostrzenia sanitarne związane z pandemią koronawirusa, wyjścia poza teren placówki były ograniczone. W pierwszym kwartale roku wychowanki wychodziły do kina i restauracji oraz na lodowisko i kręgle. W styczniu uczestniczyły w wycieczce do Warszawy, poznając historię miasta, jego zabytki, głównie: Zamek Królewski, Stare Miasto, Pałac Kultury i Nauki. Miały możliwość obejrzenia przedstawienia teatralnego w Teatrze „Komedia” z udziałem znanych polskich aktorów. W czasie wakacji wychowanki uczestniczyły w półkoloniach „Przygoda z historią: 100 – lecie Cudu nad Wisłą” oraz w dziesięciodniowym obozie konnym nad morzem w miejscowości Jantar. We wspomnieniach wychowanek ten czas zapisał się jako „niezapomniane wczasy”. Dziewczęta nauczyły się wymarzonej jazdy konnej, nawiązały wiele dobrych relacji z rówieśnikami.

Na przestrzeni całego roku na terenie placówki prowadzone były różnego rodzaju zabawy, mające na celu integrację grupy oraz konkursy:

- a) ortograficzny
- b) literacki : „Spojrzenie w przyszłość”
- c) plastyczne: „ Ja i mój świat za 20 lat”, „Moje wymarzone święta”
- d) muzyczne: „ Playback show. Piosenki z lat 60 - ych”, „ Bajeczne śpiewanie – piosenki z bajek i sceny rozrywkowej”
- e) ogólnopolski konkurs o tematyce ekologicznej: „Dbajmy o naszą planetę”, w którym wychowanki otrzymały wyróżnienie
- f) ogólnopolski konkurs „Zostań pomocnikiem Św. Mikołaja”, mający na celu wykonanie ozdób choinkowych dla podopiecznych domu pomocy społecznej , ucząc w ten sposób wychowanki wrażliwości na osoby samotne i potrzebujące pomocy.

Wszystkim wychowankom przebywającym w placówce stosownie do ich wieku i potrzeb indywidualnych, zabezpieczono odpowiednie wyposażenie pomieszczeń mieszkalnych, świetlicy, czytelnicy, siłowni. Zapewniono właściwe wyżywienie, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, przybory szkolne, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy i rekreacyjny. Wychowanki zaopatrzone były w leki, korzystały z pomocy lekarzy specjalistów: stomatologa, okulisty, ortopedy, kardiologa, chirurga, dermatologa, ginekologa, laryngologa, neurologa, psychiatry oraz uczestniczyły w rehabilitacjach.

Kontynuowano prace nad udoskonaleniem strategii lepszej współpracy z rodzicami wychowanek. Podjęto próby włączania rodziców w pracę wychowawczą: w rozwiązywanie problemów wychowawczych, wspólne podejmowanie decyzji dotyczących dzieci. Pedagog, psycholog, pracownik socjalny pracowali z rodziną biologiczną wychowanek, w celu powrotu dzieci do środowiska naturalnego. Uświadamiano, jak ważną rolę w życiu dziecka spełnia ojciec i matka. Podczas rozmów mobilizowano rodziców do podjęcia leczenia odwykowego, poszukiwania zatrudnienia na rynku pracy, podjęcia kursów zawodowych doskonalących ich umiejętności.

Na terenie budynku w 2020 roku przeprowadzono remonty poprawiające standard usług placówki, dokonano:

- odnowienia i konserwacji części okien w budynku,
- remontu podłogi w pokoju wychowanek,
- remontu w łazienkach wychowanek.

Plany na rok 2021 r.

- nieustanne mobilizowanie wychowanek do odkrywania swoich możliwości, umiejętności, wiary w siebie, rozwijania pasji,
- nieustanne, systematyczne motywowanie do poprawy sytuacji szkolnej (wyrównywanie zaległości, poprawa ocen),
- właściwa opieka i wychowanie, przekazywanie pozytywnych wzorców i wartości,
- udoskonalenie warsztatu pracy z dzieckiem i rodziną, ze szczególnym naciskiem na pracę z rodzicami

s. Alicja Dąbrowska
Dyrektor
Integracyjnego Domu Dziecka
we Włocławku